

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 42 (6759)

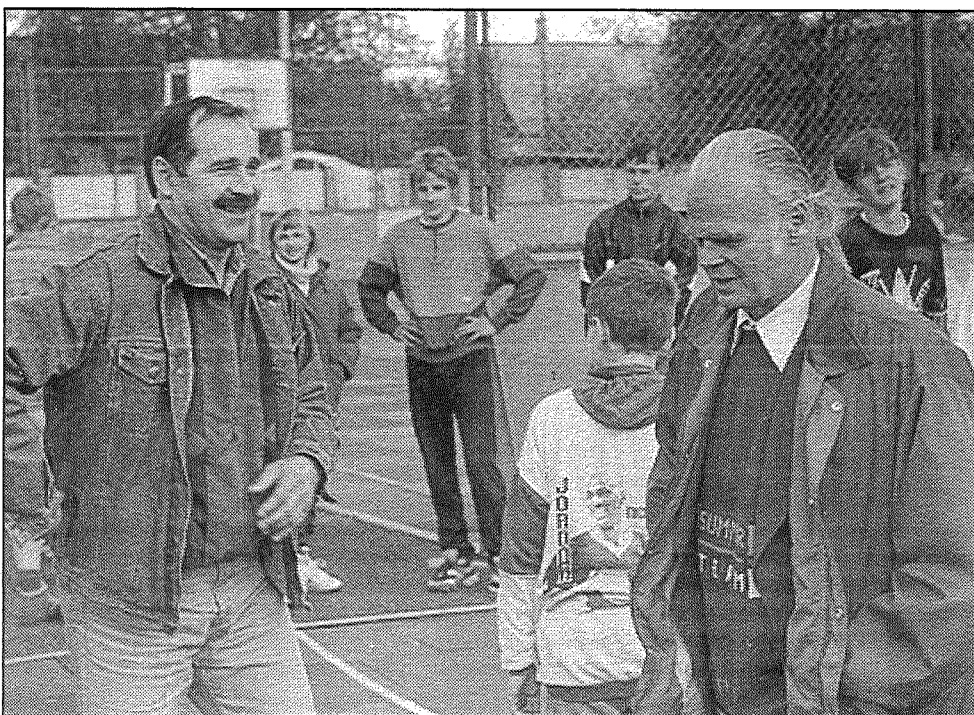
• Sestdiena, 1997. gada 7. jūnijs

• Cena Ls 0,16

Olimpiskais čempions nodod pieredzi jaunajiem

Sporta klubā «Cerība bija organizēta jauno šķēpa metēju nometne mūsu un Krāslavas rajona sportistiem. Nodarbības vadīja Mehiko olimpisko spēļu (1968.g.) čempions Jānis Lūsis, viņa kādreizējais treneris Valentīns Mazzālītis un Universiādes čempions Jānis Zīmis. Bija ieradusies arī šķēpmetēju kluba priekšsēdētāja Valija Drauga.

● Olimpiskā čempiona Jāņa Lūša (pa labi) padomi noderēs ne tikai jaunajiem sportistiem, bet arī Jāzepam Šņepstam – rajona labākajam šķēpa metējam.
J.Silicka foto

ĪSĪNAS

■ Preiļu rajona padome nesēn saņēma «Latvijas Republikas profesiju klasifikatoru». Klasifikators ir valsts vienotās ekonomiskās informācijas klasifikācijas sistēmas sastāvdaļa. Tajā apkopotas vairāk nekā 2900 profesijas ar profesionālās darbības pamātnozīmēm un kvalifikācijas prasībām.

■ Preiļu rajona ugunsdzēsības un glābšanas dienesta komanda 30. maijā piedalījās republikāniskajās ugunsdzēsēju sacensībās. Svarīgākajā sacensību disciplīnā — «izvēršanās kaujai», iegūta otrā vieta ļāva mūsu komandai kopvērtējumā saņemt desmito vietu starp visām Latvijas ugunsdzēsēju komandām.

■ A.Lielmežs no Latvijas Pašvaldību savienības 13. jūnijā ieradās Rožkalnu pagastā. Tur paredzēta rajona padomes organizētā kārtējā pašvaldību vadītāju diena. Runa būs par to, kā pašvaldībām iztikt smagajos finansiālajos apstākļos, kā pelnīt naudu.

■ 14. un 15. jūnijā Rēzeknes Augstskolā notiks stratēģiskās plānošanas seminārs, kuru vadīs Humanitārā institūta direktors V.Bariss.

Semināra temats — Latgales lauku attīstības projekts. Latgales programmas izstrādātāji cer rast optimālu risinājumu ekonomiskajai un sociālajai attīstībai novadā. Seminārā piedalīsies Latgales programmas izstrādātāji, eksperti no rajonu lauksaimniecības departamentiem, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, no partijām, kuras gatavas sekmīgi strādāt Latgales interesēs.

■ Vides veselības centrs informēja, ka šovasar nav ieteicams peldēties Līvānu ezerā un Daugavā. Šāds secinājums izdarīts, izmeklējot no peldvietām paņemta atklātā ūdens paraugus.

■ No 9. līdz 13. jūnijam rajonā strādās izbūvētā brigāde, kura potēs iedzīvotājus pret difteriju: 9. jūnijā Rušonā, 10. jūnijā Jersikā, 11. jūnijā Aglonā, 12. jūnijā Rožupē, 13. jūnijā Rudzātās. Sarkanā Krusta rajona organizācijas priekšsēdētāja V.Upeniece pastāstīja, ka potēties pret difteriju var arī Preiļu un Līvānu polikliniku potēšanas kabinetos un jebkurā lauku ambulancē.

Difterija ir smaga slimība, kura Latvijā turpina izplatīties arī šogad, — ik mēnesi saslimst 10–12 cilvēki, bet vakcinējušies ir tikai 44 procenti valsts iedzīvotāju.

L.Kirillova

■ Gandrīz visu rajona bērnu darzu vadītājas, kā arī rajona skolu valdes pirmsskolas speciāliste Nellija Stauža piedalījās Rēzeknē notikušajā divu dienu reģionālajā seminārā «Mācību satura pilnveides problēmas». Nellija Stauža pēc atgriešanās no semināra teica, ka kaimiņu rajonu bērnu darzu likvidēšanas process skāris daudz mazāk. Rēzeknes rajonā darbojoties 21 pirmsskolas bērnu iestāde, — 12 latviešu, viens krievu un astoņi divlūsmu bērnu darzi. Bērnu darzus apmeklējot 21 procents no pirmsskolas vecuma bērniem.

■ Preiļu rajona jauniešu klubs pie Eikša ezera uzņēma ciemiņus — Tukuma un Jelgavas rajona jauniešu klubu dalībniekus. Tikšanās mērķis bija iepazīties ar kurzemnieku un zemgalešu pieredzi, gūt jaunus draugus. Ciemiņi izteicās, ka Preiļu jauniešu klubs sevi ļoti parādījis un tā dalībniekus viņi gaidīs ciemos savās mājās.

L.Rancāne

Dāņi sniedz humāno palīdzību

Mūsu rajonam pienācis kārtējais humānās palīdzības sūtījums no Dānijas — apmēram 8 tonnas dažādu mantu izglītības, sporta un kultūras iestādēm (Preiļu Valsts ģimnāzijai, skolu valdei, Līvānu mākslas skolai, sporta klubam «Cerība», centrālajai bibliotēkai, Preiļu muzejam, bērnu darzam «Pasaciņa», bērnu un jauniešu jaunrades namam), veselības un sociālās aprūpes iestādēm (Preiļu slimnīcai, Līvānu slimnīcai, Aglonas lauku slimnīcai, Salenieku pansionātam, Preiļu rajona sociālās aprūpes nodaļai), vietējām pašvaldībām (Preiļu rajona padomei, Preiļu pilsētas domei, Līvānu pilsētas domei, Rožkalnu pagasta padomei), nevalstiskām bezpeļņas organizācijām (NVO) (sabiedriskajam centram «Mūsmājas» Preiļos, Preiļu Ekozemnieku biedrībai, fondam «Baltā māja» Līvānos, «Glābiet bērnu!» Preiļu sieviešu klubam), kā arī Preiļu zemessardzes 35. bataljonam. Lai humānās palīdzības sūtījumi nonāktu adresāta rokās, nevis «nokļūstu no ceļa», uz katras mantas, saīpa vai kastes bija uzlīmēta adresāta vārdu.

Lai nodrošinātu humānās palīdzības sūtījumu efektīvu un godīgu sadali, Preiļu rajona padomē izveidota pastāvīga komisija, kuras pienākums ir savlaicīgi nodrošināt humānās palīdzības pieteikumu apstrādi, kravas saņemšanu ostā, atmuitošanu, deklarēšanu, nogādāšanu uzglabāšanas vietā, sadali, uzskaiti. Rajona padome ir parakstījusi vienošanos, ka humānās palīdzības sūtījumi netiks izmantoti komerciālos nolūkos, tas ir, pārdoti par naudu. Latvijas Re-

publikas likumi paredz, ka humānās palīdzības sūtījumi jānoformē dokumentāli: jāpasākda pieņemšanas akts, jāņem uzskaitē, jāatskaitās utt. Saņēmējam ar savu parakstu jāapliecina apņemšanās neizmantot humānās palīdzības sūtījumus komerciālos nolūkos un ņemt tos savas organizācijas vai iestādes uzskaitē.

Efektīva sadale nozīmē arī to, ka humānā palīdzība tiek sniegta tiem cilvēkiem vai institūcijām (gan valstiskām, gan nevalstiskām), kam tā patiešām nepieciešama. Nepieciešamību nosaka rakstisks pieteikums. Ikvienam ir iespēja un tiesības lūgt humāno palīdzību ar savas pašvaldības starpniecību.

Kas ir rajona padomes partneris? Tā ir organizācija «East European Children Aid» jeb tulkojumā — Austrumeiropas bērnu palīdzības fonds, kas daudziem saņēmējiem pazīstama saīsinājumā EECA. Mūsu rajonā šo organizāciju pārstāv K.O.Knudsena kungs un P.Mikkelsena kungs.

Sadarbība notiek vairākus gadus un to raksturo šādas darbības: sūtījuma apjomu, nosaukumu un adresātu rakstiska precizēšana; sūtījuma sadale; EECA kontrole gandrīz pēc katra sūtījuma uz vietas, jo komplektēšanas un transportēšanas izdevumus sedz šī organizācija. Arī šoreiz EECA pārstāvji apmeklēs Preiļu rajonu, lai pārbaudītu un runātu par sniegtās palīdzības liederību un vajadzībām nākotnē.

EECA nav tikai un vienīgi humānās palīdzības piegādātāja. Piemēram, Preiļu Ekozemnieku biedrība lūdz palīdzēt sameklēt

līdzīga rakstura organizāciju Dānijā, lai zemnieki varētu draudzēties, dalīties pieredzē un zināšanās. Tika atsūtītas visas līdzīgas Dānijas organizāciju adreses.

Viens no EECA darbības principiem ir — kaut nedaudz, bet katram, kas lūdz palīdzību, tāpēc kravās ir daudz dažādu mantu, kas tiek sadalītas daudzajiem adresātiem. Daži no tiem minēti šī raksta sākumā. Kravas sadalījumam ir trīs iezīmes jeb lielākas adresātu grupas:

1. trūcīgie ļaudis, daudzbērnu ģimenes, invalīdi (adresāti — konkrēti cilvēki);
2. pašvaldības un to iestādes (slimnīcas, skolas, pansionāts u.c.);
3. NVO un citas institūcijas.

No 16. jūnija līdz 19. jūnijam EECA pārstāvji Peters un Margita Mikkelsen, Eriks Hansens, Villijs Jensens viesosies mūsu rajonā. Viņi ir mediķi vai ar medicīnu saistīti darbinieki. Dāņi apmeklēs Preiļu rajona padomi, Preiļu pilsētu un Līvānu pilsētas domi, Rožkalnu, Aglonas, Jersikas un Rušonas pagastu, šo pašvaldību veselības un sociālās aprūpes iestādes, tiksies ar Preiļu rajona NVO pārstāvjiem. Sarunu temats: vai un cik lielā mērā vajadzīga humānā palīdzība, kā tā izlietota, kādas ir nākotnes prognozes.

Gaidām šo tikšanos, bet 28. maijā Dānijas ostas pilsētā Arhuā kuģi tika iekrauti kārtējais humānās palīdzības sūtījums mūsu rajonam.

Inese Kursīte,
projektu vadītāja
(Preiļu rajona padome)

Piena iepirkuma cenas Preiļos un citur Latvijā

«Lauku Avīze» 3. jūnija numurā iepazīstināja lasītājus ar piena iepirkuma bāzes cenām lielākajos Latvijas piena pārstrādēs uzņēmumos šī gada jūnija sākumā. Uzņēmumu skaitā ir arī akciju sabiedrība «Preiļu siers», kas par augstākās šķiras pienu noteikusi 9,5 santimus kilogramā, par pirmās šķiras pienu 7,5 santimus, bet par otrās šķiras pienu 6,5 santimus kilogramā.

Par augstākā labuma pienu vairāk atļaujas maksāt vienīgi kurzemnieki un vidzemnieki, piemēram, Mālpils PKS — pat 11 santimus kilogramā. Augstākās šķiras piena cenas visā republikā krasi atšķiras no tā, ko uzņēmumi maksā par pirmās un otrās šķiras

pienu. Starpība vidēji ir no pusotra līdz trim santīmiem, kas izskaidrojams ar to, ka tikai no augstākās šķiras piena var saražot kvalitatīvu produkciju.

Akciju sabiedrības «Preiļu siers» noteiktās piena iepirkuma cenas ir republikas vidējā līmenī un liecina, ka uzņēmums kāpinā tempus. Situāciju lūdz komentēt «Preiļu siera» direktoru J.Šņepstu:

— Pēdējā laikā iepirkam no piena ražotājiem vairāk nekā simts tonnas piena ik dienu. Tas nozīmē, ka iepirktais produkcijas daudzums, salīdzinot ar to pašu periodu pagājušajā gadā, palielinājies par divsimt procentiem.

Mūs šie skaitļi ļoti iepriecina. Tas nozīmē, ka uz «Preiļu siera» pamazām atgriežas tie, kuri līdz šim pienu realizēja citos tuvākajos uzņēmumos, Rēzeknē un Daugavpilī. Par iepirkto pienu maksājam regulāri, un cilvēkus tas pārliecina. Bez tam, cenas nav zemākas par republikas vidējiem rādītājiem.

Preiļu un tuvāko pagastu iedzīvotājiem piedāvājam ņemt «Preiļu siera» piena suliņas — bez maksas un cik vien vēlas. Suliņas var izmantot ne tikai lopiņiem, bet arī lauku un tīrumu mēslošanai. Tās ir ļoti vērtīgs mēslojums, aizstāj pat kūtsmēslus.

L.Kirillova

Par konkursu «Sakoptākais Latvijas pagasts-97»

Latvijas Zemnieku savienība un Latvijas Pašvaldību savienība, Agronomu biedrība, Latvijas Lauksaimniecības konsultāciju centrs un Latvijas Valsts radio izsludina 1997. gadā konkursu «Sakoptākais Latvijas pagasts».

Konkursā piedalās visi pašvaldību pagasti un aicinātas piedalīties pilsētas ar lauku teritoriju. 1995. gada un 1996. gada konkursu uzvarētāji startē ārpus konkursa.

Konkurss noris divās kārtās: pirmā kārtā — katrā Latvijas rajonā; otrā kārtā — katrā Latvijas novadā (Vidzemē, Zemgalē, Kurzemē, Latgalē), kur piedalās viens labākais pagasts no katra rajona. Pēc pirmās kārtas konkursa aktivitātes izvērtēšanas Rīcības komiteja pieņems lēmumu par otrās kārtas rīkošanu.

Konkursu katrā Latvijas rajonā organizē un koordinē vietējā Pašvaldību savienības, Agronomu biedrības, Konsultāciju centra, Zemnieku savienības nodaļa.

LĪVĀNU PILSĒTAS DOMĒ

■ **Pārtrauc tirdzniecības kiosku ekspluatāciju:** ir zudusi nepieciešamība pēc pārtikas preču kioskiem, un jāveic pakāpeniska pilsētvides uzlabošana, tāpēc tiek pārtraukta ekspluatācija un izbeigtas agrāk piešķirtās zemes lietojuma tiesības kioskiem: Raiņa ielā nr. 6 (pie mūzikas skolas), Dzelzceļa ielā nr. 2 pie Preiļu KSS veikala, Zemgales ielā nr. 2, Rīgas ielā 96 (kiosks «Linga»), Rīgas ielā 37a. Tiek pārtraukta ekspluatācija arī kioskam Rīgas ielā 70. Lietotājiem un īpašniekiem uzdots novākt kioskus, sakārtot un rekultivēt atbrīvoto teritoriju līdz 1997. gada 30. jūnijam. Pēc šī datuma nenovāktie kioski tiks pārvietoti uz Līvānu DzKSU teritoriju.

■ **Izdara izmaiņas saistošajos noteikumos.** Izmaiņas skar Līvānu pilsētas domes 1995. gada 27. jūlijā apstiprinātos saistošos noteikumus «Par alkoholisko dzērienu tirdzniecības atļaujas izsniegšanu». Papildināts tika punkts 2.3. — alkoholisko dzērienu tirdzniecības atļaujas saņemšanai uzņēmējs (juridiska persona) iesniedz pilsētas domei Vides veselības centra slēdzienu par tirdzniecības vietas atbilstību sanitārajām normām «gadījumos, kad tirdzniecība notiek sabiedriskās ēdināšanas vietās».

Noteikumi tika papildināti ar punktu 2.6., kurš nosaka, ka atļaujas saņemšanai jāiesniedz arī «pilsētas arhitekta rakstisks apliecinājums par izkārtnes vai reklāmas pases saskaņošanu».

Izmainīts punkts 3.1. — alkoholisko dzērienu tirdzniecības atļaujas netiks izsniegtas «juridiskai personai, kuras tirdzniecības vietā pēdējā gada laikā notikuši atkārtoti tirdzniecības noteikumu pārkāpumi.»

Dome neatcēla alkohola tirdzniecības aizliegumu 200 m zonā ap abām vidusskolām un kultūras namu. Par šī aizlieguma atcelšanu diskutēts vairākās domes sēdēs, aizlieguma atcelšanā ieinteresēti arī daudzi uzņēmēji. Diemžēl šobrīd pilsētā nedarbojas kontroles mehānisms, lai stingri sekotu tam, kas notiek pilsētas dzertuvēs, un sodītu alkohola tirdzniecības noteikumu pārkāpējus. Deputāti nolēma aicināt uz sarunu izglītības darbiniekus, policiju, uzņēmējus, visus, ko skar šī alkohola tirdzniecības problēma, un kopīgi meklēt tās risinājumu.

Daina Kursīte

Iekšlietu ministrijas izbraukuma operatīvā sanāksme Rēzeknē

Rēzeknē notika Iekšlietu ministrijas izbraukuma operatīvā sanāksme, kurā piedalījās iekšlietu ministrs Dainis Turais, valsts policijas priekšnieks Aldis Lieljuksis, robežsardzes priekšnieks Gunārs Daboliņš, IM pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieka vietnieks Juris Dombrovskis un IM preses centra priekšnieks Normunds Beļskis.

Sanāksmē piedalījās arī rajona policijas nodaļas priekšnieks Imants Bekešs. Viņš pastāstīja, ka sanāksmē analizēti Latgales reģiona policijas apakšvienību šī gada piecu mēnešu darba rezultāti un problēmas cīņā pret noziedzību. Pārrunāta arī robežapsardzības spēku un Latgales policijas apakšvienību sadarbība.

L.Kirillova

Ierindas skate rajona policijas nodaļā

Šonedēļ rajona policijas nodaļā notika ierindas skate. To komentē nodaļas priekšnieks I. Bekešs:

— Skates parasti notiek divas reizes gadā, kad ziemas formas tērpus nomainām pret vasaras, un otrādi. Vērtējam nodaļas personālsastāva ārējo izskatu, pārbaudām dokumentus, amuniciju. Policisti taču ir tie, no kuriem pirmajiem ir jāprasa nevainojamu kārtību, stāju, uzvedību.

Jāatzīst, ka nodaļas darbinieki varētu izskatīties labāk. Lai arī vasaras forma ir pavisam jauna, atklājas trūkumi.

Audums ļoti burzās, tāpēc grūti panākt ideālu izskatu. Taču šīs pretenzijas ir pel-

■ **Rajona policijas nodaļas priekšnieks Imants Bekešs apsveic izziņas dienesta vecāko inspektoru Andri Upenieku ar policijas leitnanta pakāpes piešķiršanu.**

nījusi Iekšlietu ministrijas saimnieciskā pārvalde.

L.Kirillova
J.Silicka foto

Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) kongresā bijuši dažādi viedokļi par administratīvi teritoriālo reformu

Astoņas mūsu rajona pašvaldības ir LPS biedri: Preiļu rajona padome, Līvānu pilsētas dome, Aizkalnes, Galēnu, Preiļu, Stabulnieku, Sutru un Turku pagasts. Piecas no tām piedalījās LPS 6. kongresā.

Pašvaldības vēl nav gatavas pārmaiņām, — uzskata Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns

— Kongress pagāja mierīgā atmosfērā, kaut arī līdz LPS priekšsēdētāja vēlēšanām bija jūtama zināma spriedze. Nebija skaidrs, kāda veidosies noskaņa kongresa dalībnieku vidū pret šobrīd svarīgāko jautājumu — administratīvi teritoriālo reformu.

Vislielāko atbalstu gaidāmajām pārmaiņām jutām no pilsētu savienības, kura nesen pulcējās uz savu konferenci. To ar savu klātbūtni pagodinājis pat premjers Andris Šķēle. Pilsētnieki reformu uztver labvēlīgi. LPS nostāja pret reformu ir visai kritiska.

Tomēr pēc Pašvaldību savienības priekšsēdētāja pārvēlēšanām, kad atkārtoti amatā tika ievēlēts Andris Jaunsleinis, kongresa darbs ritēja lietišķi un mierīgi.

Lai gan uz kongresu bija aicināti daudzi augsti valdības viri, tajā piedalījās tikai vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Anatolijs Gorbunovs, zemkopības ministrs Roberts Dīlba, pašvaldību lietu valsts ministrs Ēriks Zunda, Saeimas priekšsēdētāja biedrs Andris Ameriks un Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību lietu komisijas priekšsēdētājs Jānis Kalviņš.

Gan A.Jaunsleinis, gan LPS komisiju priekšsēdētāji runāja par lietām, kas ir aktuālas visām Latvijas pašvaldībām. Visstrīdīgākais jautājums jau kuro gadu ir pašvaldību finansējums, par kura palielināšanu sarunas regulāri notiek dažādās instancēs. Iespējams runāt, pierādīt viedokļus, pat vienoties. Tomēr vissmagāk iet Finanšu ministrijā, kad jāsapņo viedokļi par pašvaldību funkciju finansiālo nodrošinājumu.

Pirms trim gadiem pašvaldību budžets bi-

ja 25 procenti no valsts kopbudžeta, pirms diviem gadiem — 20 procenti, bet šogad jau tikai 15,7 procenti. Tātad — acīmredzams regress.

Netiek plānotas pašvaldību investīcijas vietējās infrastruktūras objektos. Valsts ieguldījums tajos veido tikai 0,1 procentu no iekšzemes kopprodukta. Pašvaldību finansu izlīdzināšanas likums vēl gada vidū ir pretrunā ar zemes un īpašuma nodokļa likumiem.

LPS 6. kongress pieņēma rezolūciju «Par pašvaldību finansēm», kurā aicina Saeimu un valdību pirms valsts budžeta sagatavošanas valdībā pieņemt politisku lēmumu par pašvaldību daļu valsts kopbudžetā, noteikt pašvaldību ieņēmumu daļu vismaz 24 procentu apmērā un nepieļaut tās turpmāku samazināšanu. Pašvaldībām jābūt neatkarīgākām.

Debatēs kongresa dalībnieki vairāk runāja par administratīvi teritoriālo reformu. Arī dokumentos tika norādīts, ka līdzšinējais administratīvi teritoriālais reformas sagatavošanas process pašvaldībām un iedzīvotājiem nav pieņemams.

Pirms 6. Saeimas vēlēšanām neviena politiskā partija par reformu nerunāja. Tāpēc reformai nav vēlēšanu mandāta. Pašvaldību spēkiem organizētās iedzīvotāju aptaujas liecina, ka attieksme ir negatīva. Turklāt neviena partija negrāsās uzņemties politisku atbildību. Visu vārdā lemt un darīt ir vienkārši. Ja atbild visi, tad patiesībā neatbild nevienš... Jābrīnās, ka politiķi par to nedomā. Tuvojās 7. Saeimas vēlēšanas, un ignorēt vēlēšanu domas nebūtu prātīgi.

Kongresa rezolūcijā «Par administratīvi teritoriālo reformu» uzsvērts, ka reforma jāveic iedzīvotāju interesēs, tai jāuzlabo gan valsts, gan pašvaldību pārvalde, tas jā dara demokrātiski un brīvprātīgi, reformas mērķis ir tuvināt varu, pārvaldi un pakalpojumu iedzīvotājiem.

Rezolūciju papildinājām ar vēl vienu punktu, kas, manuprāt, ir ļoti svarīgs — Latvijas Pašvaldību savienības domei ir tiesības sasaukt LPS deputātu sapulci, ja reformas gaitā netiks ņemtas vērā savienības domas.

Pašvaldību savienība pagastiem ir atbalsta punkts, — saka Aizkalnes pagasta padomes priekšsēdētājs Pēteris Rožinskis

— Latvijas Pašvaldību savienība mums, lauku pašvaldībām, ir galvenais atbalsta punkts. Tā mēs jūtamies vienoti un arī stiprāki. Manuprāt, kongresa galvenais secinājums ir tas, ka pašvaldības nedrīkst pieļaut, lai valdība vienpersonīgi rīkotos administratīvi teritoriālās reformas jomā. Pilnīgi piekrītu atzinumam, ka netiek ieviesta reformas virzība uz demokratizāciju un decentralizāciju, uz pašvaldību tiesību un finansiālās patstāvības nostiprināšanu. Nevienš nedomā par to, vai mēs, te leja, esam ar mieru.

Kongresa rezolūcija par administratīvi teritoriālo reformu ir cieši saistīta ar otru pieņemto rezolūciju par pašvaldību finansēm. Tādas pašvaldības, kāda, piemēram, ir Aizkalnes pagasts, ar līdzšinējo finansējumu var tikai izvilkt dzīvību. Lai gan plānotie budžeta ieņēmumi pagaidām pildās, mēs nevaram ne domāt, ne cerēt par jebkādam attīstības iespējām.

Bagātās pašvaldības nabagās nesaprot, — tāds ir Stabulnieku pagasta padomes priekšsēdētājs Monikas Litaunieces viedoklis

— Bagātās un turīgās pašvaldības, protams, cenšas visus nodokļus paturēt sev, nedaloties ar kolēģiem, kuriem finansiāli klājas ļoti grūti. Viņi nostājas pret finansu izlīdzināšanu.

Mazās un nabagās pašvaldības nodarbojas ar to, ka lauza galvas, kur un kā dabūt naudu, lai varētu savilkt galus kopā, lai varētu vismaz ciešami iztikt.

Arī mūsu pagastā finansiālā situācija ir ļoti smaga. Un to vēl vairāk nedrošu dara administratīvi teritoriālā reforma. Jūlijā gaidāma sadarbības padomes veidošana — kas tas būs, kā tas būs, pagaidām nevienam nav skaidras nojausmas. Kā tad gaidījumā lai normāli strādā?

L.Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktors Pēteris Pizelis

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada astoņas reizes mēnesī. Reģistrācijas apliecība nr. 1018. Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija». Direktore Tamāra Elste.

Izdevēja un redakcijas adrese:

Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktorei), 22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem).

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Viena uzsk. iespaidloksne. Metiens 4970.

Pasūtījuma indekss 3033.

Puiši dodas dienēt

Turpinās jauniešu pavasara iesaukums Nacionālajos Bruņotajos spēkos. Šī gada iesaukums atšķiras ar to, ka kopš 1. marta stājies spēkā Obligātā militārā dienesta likums, pastāstīja Preiļu rajona valsts militārā dienesta nodaļas vadītājs Antons Andžāns.

«Uz šī gada 1. aprīli rajonā bija 363 iesaukamie. Pēc jaunā likuma 223 no viņiem dienests ir atlikts. No tiem, kas šogad jāiesauc, daļai vēl nav pilni 19 gadi. Līdz 27. maijam iesaukti 30 jaunieši. Tādējādi pašlaik esam iesaukuši par 11 cilvēkiem mazāk, nekā tas paredzēts Aizsardzības ministrijas plānā,» sacīja A. Andžāns.

«Nav ko iesaukt. Jo atbilstoši likumam netiek iesaukti studenti, arodskolēni, vidusskolēni. Jaunais likums paredz, ka vidējo mācību iestāžu absolventus, kas skolu beidz šogad, nevar iesaukt līdz 1. oktobrim. Tas pats attiecas uz studentiem, kas beidz pirmo augstāko mācību iestādi.

Neiesauc arī ģimeņu vienīgos apgādniekus, kā arī veselības stāvokļa dēļ. Taču pēc jaunā likuma netiek atlikta iesaukšana zemniekiem, izmaiņas ir arī attiecībā uz tiesātajiem.

Izstrādāti noteikumi par pasažieru komercpārvaldājumu kontroles kārtību

Rajona padome maija sēdē apstiprināja noteikumus par pasažieru komercpārvaldājumu (ar autobusiem un vieglajiem taksometriem) kontroles kārtību Preiļu rajonā. Kā paskaidroja rajona padomes izpilddirektors Aleksandrs Poplavskis, noteikumi pieņemti, pamatojoties uz Latvijas Republikas MK pagājušā gada jūnija noteikumiem Nr.222.

Šie noteikumi būs saistoši visām fiziskām un juridiskām personām, kas neatkarīgi no īpašuma veida veic pasažieru komercpārvaldājumus, kā arī Preiļu rajona kontroles dienestam, kas veic pārvaldājumu kontroli.

Noteikumos paredzēts, ka kontroles dienests sadarbošies ar policiju, valsts ieņēmumu dienestu, finansu policiju un zemes-sardzi. Kontrolieri būs speciāli apmācīti, viņiem būs forma ar rajona padomes apstiprinātu žetonu un apliecību. Rajona padomei ir jāapdrošina sava kontroles dienesta darbinieku veselība un dzīvība.

Kontrolieri būs tiesīgi pieprasīt transporta līdzekļa vadītājam reisa izpildes laikā uzrādīt licences kartīti, maršruta atļauju, obligātās apdrošināšanas, biļešu uzskaites dokumentus. No uzņēmuma vadītāja kontrolieri varēs pieprasīt maršrutu dokumentāciju, autobusu kustības sarakstu, braukšanas maksas tarifus.

Noteikumos paredzēts, ka gadījumos, ja

Neiesauc tikai tos, kas pašreiz atrodas labošanās iestādēs vai tādās ir bijuši, bet var iesaukt nosacīti notiesātos, kam soda izciešana beigusies.»

Jaunajā likumā noteikts, ka jaunieši iesauc un nosaka, kādā daļā viņš dienēs, iesaukuma centrs Rīgā. Šajā centrā, sākot ar 19. martu, notiek arī medicīniskās komisijas. Bija plānots, ka katrai, arī Latgales pārvaldei, būs savs autobuss, kas pēc noteikta grafika savāks jauniešus norunātās vietās un nogādās uz iesaukuma centru, kur vajadzības gadījumā medicīniskās pārbaudes laikā jaunieši varēs arī pārbaudīt, bet otrā dienā šis pats autobuss puišus atvedīs atpakaļ. Pagaidām šādas pārvaldāšanas iespējas nav.

Tā kā medicīniskās komisijas slēdzieni ir derīgi pusgadu, tad pašlaik armijā ejošajiem vēl der, piemēram, decembrī izsniegtās izziņas. Bet tiem, kuriem veselības stāvoklis bija novērtēts ar zemāko atzīmi — trijnieku, un kurus tādēļ neiesauca, bet tagad viņi sākti iesaukt sardzes pulkā, būs vēlreiz jāiziet medicīniskā komisija, un šoreiz jau iesaukšanas centrā.

L.Rancāne

pasažieru pārvaldāšanu un transporta līdzekļu izmantošanu reglamentējošie akti tiks pārskatīti, kontrolieri uzliks naudas sodu vai arī sastādīs protokolu un nosūtīs amatpersonai, kura atbilstoši LAPK ir tiesīga sodīt pārkāpēju.

Komentēt šos noteikumus lūdzu Preiļu rajona padomes izpilddirektoru Aleksandru Poplavski.

— Pagaidām šo noteikumu ieviešana vēl ir, kā saka, visai «zaļā» stadijā ne tikai mūsu rajonā, bet arī citur Latvijā. Līdzīgā veidā pagaidām strādā tikai Gulbenes rajonā.

Viens no iemesliem, kāpēc ir vajadzīga pasažieru komercpārvaldājumu kontrole, ir tas, ka mums jāsēdž zaudējumi Jēkabpils autobusu parkam, kurš apkalpo Preiļu rajonu. Tātad, mēs esam ieinteresēti, lai zaudējumi būtu pēc iespējas mazāki.

Mums ir ļoti svarīgi, lai kontrolieri būtu tiesīgi autobusos pārbaudīt braukšanas biļetes. Saskaņā ar MK noteikumiem biļetes kontrolēt var tikai pārvaldītājs. Ja varēsīm par to vienoties ar Jēkabpils autobusu parka administrāciju, mūsu kontroles dienesta darbam būs jēga.

Kontroles dienesta izveidošana prasīs lielus izdevumus, tāpēc vēl ir nopietni jāpārdomā, jāpārēkina. Tomēr ceram, ka jau var sākt kontrolieri sāks strādāt.

L.Kirillova

Pieredze, kas noderēs privatizēto dzīvokļu īpašniekiem

■ Jau vairākus mēnešus Preiļu pilsētas dome saņem iedzīvotāju iesniegumus par to, ka viņi vēlas paātrināti privatizēt savus dzīvokļus. Viens pēc otra vispārējai privatizācijai tiek nodoti daudzdzīvokļu nami. Kas notiks pēc tam, kad visas šīs privatizācijas lietas būs galā? Šis jautājums daudzām pilsētniekiem pagaidām nav skaidrs. Lai ieviestu kaut nelielu izpratni par dzīvojamā fonda apsaimniekošanu, aicinājam uz sarunu Preiļos vienīgās kooperatīvās sabiedrības «Liesma» valdes priekšsēdētāju Sofiju Indāni.

— Kas ir kooperatīvā sabiedrība un kā tā veidojās?

— Dzīvokļu kooperatīvs, kā to sauc tautā, radās Preiļos apmēram pirms piecpadsmit gadiem. Tagad tajā ir četras sešdesmit dzīvokļu mājas Rēzeknes ielas dzīvojamo namu masīvā. Pavisam kooperatīvā sabiedrībā «Liesma» ir 239 dzīvokļi.

Kad būvēja mājas, trešā daļa dzīvokļa vērtības bija jāiemaksā sākumā. Pārējā summa — ilgtermiņa kredīts. Divstābu dzīvoklis toreiz izmaksāja aptuveni 6800 rubļus. Ik ceturksni ar visiem kredīta procentiem kooperatīva biedri maksāja apmēram 45-55 rubļus. Tā nebija pārāk liela summa. Vēlāk, sākoties pārmaiņām, dzīvokļu saimnieki ātri vien samaksāja iztrūkstošo daļu.

Kooperatīvā ir valdes priekšsēdētājs, grāmatvedis un sanhnieki. Šie trīs cilvēki strādā un par savu darbu saņem atalgojumu. Tiesa, ļoti minimālu, man kā valdes priekšsēdētājam alga ir divdesmit lati.

— No kurienes nāk līdzekļi šo triju cilvēku algošanai un namu apsaimniekošanai?

— Katrs dzīvokļa saimnieks ik mēnesi maksā gan daļu kantora uzturēšanas izdevumu, gan summu, kas tiek ieskaitīta kapitālā remonta kontā — trīs procentus.

Līdz 1995. gada maija banku krīzei kontā mums bija iekrāti deviņi tūkstoši latu. Nauda pazuda uz neatgriešanos «Bankā Baltija». Tas bija liels zaudējums, kura sekas joprojām jūtam.

Dzīvokļu īpašnieki tāpat kā visi pārējie pilsētas dzīvokļu īrnieki maksā par apkuri, silto un auksto ūdeni, par atkritumu izvešanu, par kopējās lietošanas televīzijas antēnām (ja nav pieslēgušies kabeļtelevīzijai).

Nauda tiek ieskaitīta kooperatīvās sabiedrības «Liesma» kopējā kontā, no ku-

ra pārskaitām citām organizācijām — pašvaldības uzņēmumam «Siltums», «Ātvars» un tā tālāk.

— Kā kooperatīvā notiek ēku remonts?

— Izteikam ar kapitālā remonta kontā uzkrātajiem līdzekļiem. Labojam jumtus, remontējam koplietošanas telpas, durvis, vārdus sakot, darām visu, kas vajadzīgs.

Lielākā problēma ir ar māju jumtiem. Ik vasaru lāpām caurumus, bet tek atkal citur. Galvenais ir naudas trūkums. Bet naudas trūkst tāpēc, ka iedzīvotāji nemaksā, krājas parādi.

Visu četru kooperatīva māju dzīvokļu saimnieku kopējais parāds ir aptuveni 8700 latu.

— Vai visus remontus veicat pašu spēkiem?

— Ja kāda caurule pārplīst dzīvokli, iedzīvotāji sauc kooperatīva sanhnieki. Ja gadās kas nopietnāks, talkā nāk pilsētas komunālās saimniecības speciālisti. Bet viņiem par padarīto tad jau maksā kooperatīvā sabiedrība.

Tāpat ir arī ar elektrību. Līdz ievadam pagrabā atbild «Austrumu elektriskie tīkli», bet pārējais mūsu pašu ziņā.

— Vai zeme, uz kuras atrodas kooperatīvās sabiedrības mājas, arī ir privatizēta?

— Nē, bet to vajadzēs darīt. Visiem dzīvokļu saimniekiem ir izsniegtas pagaidu apliecības. Un tikai pēc tam, kad būs atrisināts zemes īpašuma jautājums, iedzīvotāji saņem dokumentu.

— Kā jūs tiekat galā ar saviem parādiem?

— Mums ir izveidota komisija, kura visiem parādniekiem izsniedza brīdinājumus, ka gadījumā, ja parādi netiks samaksāti, lietu nodosim tiesā. Mēģināsim ietekmēt arī savādāk, piemēram, atslēgsim auksto ūdeni. Ja reiz par to nemaksā, lai iet uz aku un ņem par velti.

Paradoksāli, ka lielākie nemaksātāji nav vis bezdarbnieki un trūcīgie, bet tie, kuri izteik gluži labi. Piemēram, S.Kuzņecovs ir parādā 212 latus, J.Maksimova 170 latus, V.Slobodjors 190 latus, J.Zubarevs 205 latus, T.Gorbačova 126 latus, V.Miklaševičs 160 latus, I.Bļūzma 139 latus, N.Klimenko 148 latus.

Ja īpašnieki sistemātiski nemaksā par dzīvokli, kooperatīvs var rīkoties saskaņā ar likumu un atsavināt īpašumu. Pagaidām vēl neesam tā rīkojušies, taču drīzumā ķersimies pie lietas.

— Paldies par sarunu!

L.Kirillova

Līvānu Darba meklētāju klubs pavasari un vasaru iesaka par labāko laiku darba meklējumiem

«Cilvēkiem ir jāiet sabiedrībā, jo tikai tā viņi gūs informāciju par brīvajām darba vietām, par jaunajiem likumiem un citiem jautājumiem. Mājās sēžot, to uzzināt nevar,» apgalvo Līvānu Darba meklētāju kluba (DMK) arodkonsultante Marija Stalidzāne.

DMK (atrodas Raiņa ielā 4) saņem jaunāko informāciju, kas skar nodarbinātību, arodkonsultāciju kabinetā ir pieejamas ziņas par visām Latvijas mācību iestādēm (adreses, atvērto durvju dienas, iestājekārti utt.), kā arī katalogs par Latvijas rīkotajiem kursiem. Bezdarbnieki, kas iesaistījušies DMK, ir kluba biedri un var izmantot kluba iespējas līdz brīdim, kamēr atrod darbu. Kopš DMK dibināšanas 1996. gada septembrī tajā ir reģistrēti 192 bezdarbnieki, daļa no kuriem jau darbu atraduši.

DMK regulāri notiek informatīvās nodarbības, un katru mēnesi tās apmeklē divas bezdarbnieku grupas, kuras veidotas, ņemot vērā bezdarbnieku intereses, vecumu, ie-

priekšējo nodarbošanos. Reizi nedēļā notiek arī konsultatīvās nodarbības interesentiem angļu un vācu valodā. Šajās grupās bezdarbnieki mācās, kamēr viņiem ir interese, un uzsvars tiek likts uz pašmācību mājas. Ļoti liels ir pieprasījums pēc apmācību kursiem angļu valodā bez priekšzināšanām, tāpēc rudenī paredzēts veidot svešvalodas apmācības grupu iesācējiem.

«Lai pasniedzēji varētu vadīt nodarbības DMK, viņiem jābūt Izglītības biedrības izsniegtai licencei, un tikai tad viņu darbu var arī apmaksāt. Pretējā gadījumā viņiem jāstrādā sabiedriskā kārtā,» saka DMK darba koordinatore Antra Šolka. Jāpiebilst, ka klubs nodarbošanos rīko ne tikai Līvānos, bet arī Preiļos.

Sadarbība klubam izveidojusies ar Daugavpils Uzņēmējdarbības atbalsta centru, kura speciālisti reizi mēnesī DMK rīko informācijas dienas. Bezdarbniekiem ļoti patīk arī stilistes Daces Mucenieces nodarbības un Ilzes Melderis lekcijas par saskarsmes kultūru.

Uz DMK par apmācības iespējām Līvānos nāk informēt mācību centra «Personāls» Līvānu filiāles darbinieki. Te A.Šolka vēlas atgādināt, ka tikai reizi piecos gados bezdarbniekiem ir iespējams apmeklēt bezmaksas kursus (tas attiecas arī uz kursiem Rīgā), tāpēc ļoti rūpīgi jāpārdomā, ko isti cilvēks vēlas apgūt: «Ja ir tikai vidusskolas izglītība un pabeigti datoru kursi, tas vēl neko neatrisina.

To, kādas specialitātes nepieciešamas Līvānos, var uzzināt, tikai kontaktējoties ar darba devēju. Tā kā bezdarbnieku pilsētā ir ļoti daudz, uzņēmēji kadru problēmas atrisina bez pūlēm. DMK atliek tikai aktivizēt bezdarbniekus, jo darbu ātrāk atradīs aktīvākie, zinošākie, tie, kas prot sevi pasniegt. Protams, visiem pilsētā darba vietu nepietiks, tāpēc jādomā par iespējām meklēt darbu ārpus Līvāniem.»

Aktīvi DMK iespējas izmanto arī krievu tautības cilvēki. Lai gan pēc likuma ir jābūt valodas prasmes pirmajai kategorijai, lai piedalītos

nodarbībās, tomēr neviens interents netiek atraidīts. «Ļoti patīkami, ka krievu tautības cilvēki informē viens otru, atved draugus, kopā uz nodarbībām nāk pat bezdarbnieku ģimenes,» stāsta A.Šolka.

Lai informētu par apmācības iespējām, DMK tagad gatavojas apzināt arī invalīdus, kas reģistrēti kā pilntiesīgi darba meklētāji, un kam pabalsts mazāks par iztikas minimumu. Kā vienu no šādām iespējām A.Šolka min invalīdu rehabilitācijas centru Dubultos, kur ir ļoti labi apstākļi, tiek piedāvāti dažādi kursi, centrā darbojas arī eksperimentāli uzņēmumi.

Apmācība ir bezmaksas, vienīgais priekšnoteikums — lai invalīds būtu garīgi vesels.

Vasaras periodā DMK strādās ar jauniešiem, kas neiestājas vidusskolā vai augstskolā, lai aktivizētu viņus meklēt sev iespējas mācīties, apgūt kursus, izvēlēties sev dzīvē mērķi. A.Šolka nav pārliecināta, vai šie jaunieši stāsies bezdarbnieku uzskaitē, jo «beidzot vidusskolu vai vi-

dējo speciālo mācību iestādi, viņi bezdarbnieku pabalstu nesaņem, ja nebūs strādājuši. Savukārt, ja ne-reģistrēsies darba biržā, nevarēs izmantot iespējas mācīties kursos. Slikti ir tas, ka izdod likumus, bet tiem nav skaidrojumu.»

Jūnijā iecerēts no sociālās apdrošināšanas pārvaldes aicināt speciālistus, lai viņi DMK grupām vadītu informatīvās nodarbības. Līdz šim inspektori konsultēja cilvēkus individuāli. Rudens pusē DMK plāno nodarbības, kur bezdarbnieki varēs apgūt iemaņas floristikā.

M.Stalidzāne un A.Šolka visus aicina mācīties, arī viņas pašas Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē studē psiholoģiju. Bet tiem, kas meklē darbu, A.Šolka atgādina, ka tieši pavasari un vasarā darbu atrast visvieglāk, jo uzņēmumos daudzi iet atvaļinājumos, rodas jaunas iespējas. Protams, priekšroka tiek dota sagatavotiem speciālistiem, un te savu ieguldījumu var dot Darba meklētāju klubs.

Daina Kursīte

Dzēst parādus uz nenomaksāto nodokļu rēķina

VK nav pārbaudījusi līdzekļu izlietojumu Aglonā, jo bazilika nav ne valsts, ne pašvaldības, bet gan baznīcas īpašums

Pirms četriem gadiem Aglonā pilnā sparā ritēja bazilikas atjaunošanas darbi — maza lauku baznīciņa pārvērtās par grandiozu svētvietu, kas spējīga uzņemt simtiem tūkstošu svēceļnieku, ticīgo un tūristu. It kā norimušies strīdi par to, vai Aglonā bija nepieciešama tik milzīga pārbūve, taču joprojām nav atrisināti naudas jautājumi — bazilika par paveikto pilnībā vēl nav norēķinājusies un kārtējo reizi ir griezusies pie valsts ar lūgumu palīdzēt segt šos parādus, jo uzskata, ka tie ir arī valsts lieta. Valdība gan līdz šim vienmēr ir uzsvērusi, ka par šiem parādiem jābūt atbildīgai pašai bazilikai, taču dažkārt līdzekļi morāles vai kādu citu apsvērumu dēļ ir piešķirti.

Tā kā valsts jau vairākas reizes ir «atvērusi maciņu» Aglonas atbalstīšanai, būtu interesanti uzzināt, precīzi cik izmaksāja Aglonas bazilikas remonts, kā un cik pamatoti tika izmantoti piešķirtie līdzekļi. Taču Valsts kontrolē (VK) noskaidrots, ka tā nav pārbaudījusi līdzekļu izlietojumu Aglonā, jo bazilika nav ne valsts, ne pašvaldības, bet gan baznīcas īpašums.

Iesaka dzēst savstarpējos parādus

Pirms neilga laika, tiekoties ar Valsts prezidentu un Ministru prezidentu, arhibīskaps metropolīts Jānis Pujāts piedāvājis jaunu risinājumu, kā segt Aglonas bazilikas parādus — viņš premjeram Andrim Šķēlem iesniedzis firmu sarakstu, kam bazilika joprojām ir parādā un kas savukārt ir parādā valsts budžetam. Ja valsts norakstītu šo uzņēmumu nodokļu parādus, būtu segti bazilikas parādi firmām.

Kopējā parādu summa, ko Aglonas bazilika līdz segt, ir 187,5 tūkstoši latu. A.Šķēle firmu sarakstu paņēmis, piebilstot, ka tas tiks pārbaudīts un gadījumā, ja minētie uzņēmumi tiešām ir parādā valstij, baznīcas ierosinātā parādu dzēšanas metode varētu būt pieņemama. Taču tas varētu būt vieniģais veids, kā valdība gatava palīdzēt Aglonai norēķināties par remontdarbiem.

Sarakstā minēti 17 uzņēmumi, kam Aglonas bazilika ir parādā, tie ir galvenokārt no Latgales rajoniem: Preiļu rajona sociālās apdrošināšanas pārvalde, Preiļu SCO, SIA «Demp» (bijušais valsts uzņēmums «Elektromontāža»), SIA «Velve», SIA «Būvmateriāli», Daugavpils pašvaldības uzņēmums «Būvmateriāli», SIA «DaKo», Valsts Bulduru dārkopības tehnikums, SIA «Komforts-K», SIA «Vigante», Daugavpils MCVU, SIA «Ceļi un tilti», SIA «Preiļu santehniks», SIA «Jēkabpils naftas bāze», SIA «Latgales restaurators», SIA «KB» un Livānu MCVU. Valsts ieņēmumu dienestā paskaidroja, ka analīze par to, vai šie uzņēmumi ir arī parādā valsts budžetam un kāda ir abu parādu attiecība, būs zināma pēc 25. maija, kad tā arī tiks iesniegta premjeram.

Aglonas bazilikas dekāns Andrejs Aglonietis pastāstīja, ka šie 17 uzņēmumi ir palikuši vienīgi, kas vēl nav saņēmuši naudu par darbiem Aglonā. Pavisam celtniecībā bija iesaistīti 216 uzņēmumi, remontdarbu kopējās izmaksas bija 1,6 miljoni latu. Viens uzņēmums — Livānu MCVU — parādu centās piedzīt tiesas ceļā, apgabal-

● Aglona katru gadu 15. augustā pulcē tūkstošiem cilvēku, taču bazilikas gaiso tēlu joprojām aptumšo parādi par pirms četriem gadiem veiktajiem grandiozajiem pārbūves darbiem. J.Silicka foto (no «Novadnieka» arhīva)

tiesa nolēma, ka parāds (20 tūkstoši latu) ir piedzenams no bazilikas, taču šis lēmums tika pārsūdzēts Augstākajā tiesā. A.Aglonietis teica, ka Livānu MCVU būvējis lidlauku Aglonā un būtu mulķīgi uzskatīt, ka lidlauks šādā lauku ciematā ir nepieciešams tikai baznīcai vai ciematam. Ne bazilika, ne Aglonas pašvaldība šādu summu nevarot samaksāt. Aglonas dekāns atteicās prognozēt, kas notiks gadījumā, ja valsts šos parādus nolems nesegt.

Valdība jau maksājusi vairākkārt

Aglonas bazilika palīdzību no valsts jau ir saņēmusi vairākkārt. Pēc Finanšu ministrijas ziņām, kopumā no valsts budžeta Aglonas bazilikas remontam līdz šim jau izmaksāti aptuveni 500 tūkstoši latu. Papildu līdzekļus pēc baznīcas lūgumiem nolēma piešķirt premjers Māris Gailis, tādēļ no tagad jau likvidētā Valsts īpašuma fonda Aglona saņēma vēl 400 tūkstošus latu. Finanšu ministrija vienmēr ir ļoti rezervēti izturējusies pret baznīcas lūgumiem un pat pieprasījumiem segt tās parādus.

Laikā, kad tika sākti baznīcas remonts, zinot, ka Latvijā ieradīsies Romas pāvests, no budžeta tika piešķirti līdzekļi, taču Aglona ievērojami pārsniedza šo summu, nerēķinoties ar savām finansiālajām iespējām, cerot, ka valsts segs šos parādus. Tā radās lielle parādi, ko baznīca segt nespēj, tādēļ pēdējo četru gadu garumā ne reizi vien ir skanējuši lūgumi valstij palīdzēt.

A.Aglonietis vairākkārt sarunās ir uzsvēris, ka Aglonas rekonstrukcija bija nepieciešama, jo uz Latviju devās pāvests un viņam nevarēja rādīt baziliku, kurā pārdesmit metru no galvenajām ieejām durvīm atrodas smirdīga tualete. Pāvesta vizītes veiksmīga norise un Latvijas tēla veidošana bija nepieciešama ne tikai baznīcai, bet visai Latvijas valstij, tādēļ atbildība par Aglonas parādiem esot jāuzņemas arī valdībai.

«Aglonas dekāns pāvestu neielūdza,» norādīja A.Aglonietis. Turklāt remonta lai-

kā veikti arī tādi darbi, kas vajadzīgi ne tikai baznīcai, bet visiem agloniešiem, piemēram, noasfaltēti 5 kilometri ceļa, ierīkoti 7 kilometri augstsprieguma elektrības līniju.

Aglonas rekonstrukcija ilga pusotra gada — tā sākās 1992. gada aprīlī, beidzās 1993. gada septembrī. A.Aglonietis uzsver, ka toreiz visi valsts pārstāvji bijuši priecīgi, ka Aglona savesta kārtībā, taču tagad tiekot prasīti dažādi dokumenti un saskaņojumi, par ko agrāk nav runāts.

Šā gada budžetā Aglonas bazilikai kā starptautiskas nozīmes svētvietas uzturēšanai ir piešķirti 95 tūkstoši latu. Aglona ir vienīgā reliģiskā celtnē vai vieta, kas saņem dotāciju no valsts. To atzīmē arī premjers A.Šķēle — nekādus papildu līdzekļus no budžeta Aglona nesaņemot, jo katoļi jau saņem naudu no budžeta, bet Latvijā taču nav tikai katoļi vien, ir arī luterāņi, baptisti un daudzas citas konfesijas, taču nauda nezina kādēļ tiek piešķirta tikai katoļiem.

Šaubas par būvdarbu kvalitāti

Jau bazilikas remonta laikā un neilgi pēc tā raisījās strīdi par būvdarbu kvalitāti, jo tie tika veikti bez profesionālu līdzdalības un uzraudzības. Piemēram, skandāls par to, ka pārāk tālu bija atrakti bazilikas pamati, sasniedza presi jau būvdarbu laikā. Savukārt nepilnu gadu pēc remonta pabeigšanas no bazilikas fasādes sāka lobīties nost apmetums un vietām drupt cements. Visus celtniecības darbus Aglonā vadīja, līgumus slēdza un rēķināja pats A.Aglonietis, viņš arī parakstīja visus dokumentus, jo bijusi pārliecība, ka šis valstij steidzīgi vajadzīgais darbs tiks arī apmaksāts no valdības līdzekļiem. Viņš savulaik intervijā teica, ka pārējie — valsts institūcijas — tolaik baidījušies uzņemties atbildību, tādēļ garīdzniekam bijis jādara sev netipiskas lietas.

Baiba Melnace
(«Diena», 23.05.1997.)

Informē rajona sociālās apdrošināšanas pārvalde

Par bezdarbnieka pabalstu

Ar 1. jūniju stājas spēkā bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas jaunā kārtība. Turpmāk, lai saņemtu pabalstu, sociālajam nodoklim par darbu zaudējušo personu iepriekš jābūt maksātam ne mazāk kā 9 mēnešus pēdējo 12 mēnešu laikā. Ar pabalsta izmaksas laiku palielināts līdz 9 mēnešiem. «Bezdarbnieka pabalsta apmērs līdz šim bija atkarīgs no minimālās algas lieluma, bet turpmāk būs atkarīgs no apdrošināšanas stāža un vidējās izpeļņas. Ja apdrošināšanas stāžs ir no 1 līdz 5 gadiem, pabalsts būs 50% no pēdējo 6 mēnešu vidējās izpeļņas, no 5 līdz 15 gadiem — 55%, no 15 līdz 25 gadiem — 60%, ja apdrošināšanas stāžs ir virs 25 gadiem — 65% no pēdējo 6 mēnešu vidējās izpeļņas.

Lai veicinātu bezdarbnieku ātrāku iesaistīšanos darbā, pabalsta izmaksa būs atkarīga no bezdarba ilguma: pirmos trīs mēnešus bezdarbniekam aprēķināto pabalstu maksās pilnā apmērā, no 3 līdz 6 mēnešiem 80%, no 6 līdz 9 mēnešiem 60%,» informēja Preiļu rajona sociālās apdrošināšanas pārvaldes jaunākā referente N.Solovjova. «Izmaiņas bezdarbnieka pabalsta piešķiršanā no 1. jūnija skar arī skolu absolventus. Tie jaunieši, kuri stāties uzskaitē kā bezdarbnieki pēc 1. jūnija, vairs bezdarbnieka pabalstu nesaņems. Izņēmums ir mācekļi, kas apguvuši amatu individuālajos uzņēmumos un reģistrēti Latvijas Amatniecības kamerā. Jauniešiem nāksies meklēt darbu, strādāt, un, kad par viņiem ne mazāk kā 9 mēnešus būs maksāts sociālais nodoklis, viņi varēs pretendēt uz bezdarbnieka pabalstu.

Izmaiņas skar arī tos bezdarbniekus, kas strādāja neapmaksātajos sabiedriskajos darbos, lai pretendētu uz pabalsta pagarinājumu. Tie, kam piešķirts pabalsta pagarinājums līdz 1. jūnijam, to saņems. Pēc 1. jūnija piešķirt pabalsta pagarinājumu vairs nevar,» sacīja N.Solovjova.

Par apdrošināšanas stāžu lauku saimniecībā

Preiļu rajona sociālās apdrošināšanas pārvaldes pensiju daļas vadītāja T.Medvedeva sniedza precizējumus par apdrošināšanas stāžu lauku saimniecībā: «Zemnieka, viņa ģimenes locekļu un arī citu personu, kuras nav zemnieka ģimenes locekļi, bet bija nodarbinātas zemnieka saimniecībā kā algotas personas, darbs lauku saimniecībā līdz saimniecības iekļaušanai kolhozā (1949.g.) apdrošināšanas stāžā ieskaitāms no 15 gadu vecuma, ja tas pierādīts ar dokumentiem, arhīvu izdotām izziņām, mājas grāmatu kopijām. Apdrošināšanas stāža pierādīšanai arhīva izziņā jābūt norādītam personas nodarbošanās veidam (zemkopība, lauksaimniecība) un laika periodam, kad darbs sāks un kad pārtrauks.

Piemēram, arhīva izziņā uzrādīts, ka pēc 1941. gada 2. septembra tautas skaitīšanas materiāliem persona pierakstīta saimniecībā (vai dzīvo tur) no 1930. gada, nodarbošanās — lauksaimniecība. Apdrošināšanas stāžā var ieskaitīt darbu no 1930. gada 1. jūlija (ja bija sasniegts 15 gadu vecums) līdz 1941. gada 2. septembrim. Ja uzrādīts, ka pierakstīts (dzīvo) no dzimšanas, nodarbošanās — lauksaimniecība, apdrošināšanas stāžā darbs ieskaitāms no 15 gadu vecuma sasniegšanas līdz 1941. gada 2. septembrim. Ja arhīva izziņā uzrādīts, ka pēc 1935. gada tautas skaitīšanas materiāliem un 1941. gada tautas skaitīšanas materiāliem persona saimniecībā bija pierakstīta, nodarbošanās — zemkopība vai lauksaimniecība, algots darbs šajā gadījumā nav skaitāms, jo dokumentos nav uzrādīts, ka no 1935. gada līdz 1941. gadam strādāts saimniecībā. Ja arhīva izziņā uzrādīta nodarbošanās — skolēns vai atrodas vecāku apgādībā, apdrošināšanas stāžs nav skaitāms.»

Daina Kursīte

10% iedzīvotāju: ekonomiskā situācija uzlabojusies

RĪGA, 30. maijs. BNS. 10,1% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka ekonomiskā situācija valstī ir uzlabojusies, liecina Sabiedriskās domas izpētes centra Sociāli korelatīvo datu sistēmas sagatavotais materiāls laikrakstam «Diena».

Savukārt 36,8% Latvijas iedzīvotāju domā, ka ekonomiskā situācija valstī ir palikusi bez izmaiņām, bet 49,6% — pasliktinājusies. Aprīļa socioloģiskajā aptaujā respondenti novērtējuši pašreizējo ekonomisko situāciju, salīdzinot to ar stāvokli pirms sešiem mēnešiem.

Izpētes centra darbinieki secinājuši, ka «cilvēki laukos paš-

reizējo valsts ekonomisko situāciju vērtē optimistiskāk nekā pilsētās dzīvojošie».

No Latvijas pilsētu iedzīvotājiem 53% uzskata, ka ekonomiskā situācija valstī ir pasliktinājusies, 34% — palikusi bez izmaiņām, 10% — uzlabojusies, 3% — nezina vai viņiem ir grūti pateikt.

Savukārt lauku iedzīvotāju vidū 46% uzskata, ka ekonomiskā situācija valstī ir pasliktinājusies, 40% — palikusi bez izmaiņām, 10% — uzlabojusies, 4% — nezina vai viņiem ir grūti pateikt.

Preiļu skolotāja uzvar konkursā

Preiļu 1. pamatskolas krievu valodas un literatūras skolotāja Lilija Livmane kļuvusi par konkursa «Labākais krievu valodas skolotājs» vienu no uzvarētājiem un piedalījās Krievijas vēstniecības Latvijā rīkotajā pieņemšanā. Kopā ar uzvarētājiem šeit bija aicināti arī laureāti — konkursa otrās kārtas dalībnieki, starp kuriem bija arī Valentīna Kozule no Galēnu pamatskolas un Klaudija Daukste no Līvānu 2. vidusskolas.

Konkursu organizēja krievu valodas un literatūras skolotāju asociācija, uz to pieteikties varēja brīvprātīgi. Šādu vēlēšanos izteica skolotājas Lilija Livmane, Valentīna Kozule, kā arī Irēna Borisenkova no Priekulļu pamatskolas. Konkursa pirmajā kārtā rajona komisija vērtēja skolotāju atklātās stundas. Lilija Livmane vadīja krievu valodas stundu Preiļu Valsts ģimnāzijas 10. klasē par tēmu «Frazēoloģija valodā». Šo stundu vēroja un pēc tās sniedza vērtējumu arī Dānijas — Latvijas projekta pārstāve Hanna Petersene, krievu valodas speciāliste. Stundas analizē viņa norādīja uz daudzām pozitīvām metodēm un paņēmieniem.

Lilijas Livmanes un Valentīnas Kozules kandidatūras vērtēšanas komisija izvirzīja konkursa otrajai kārtai. Abām skolotājām atklātās krievu valodas stundas bija jāveda Rīgas skolās. Lilijai Livmanei to nācās darīt Āgenskalna vācu ģimnāzijā, kurā vienāds stundu skaits ir angļu, vācu un krievu valodām. Vērtēšanas komisijā darbojās Latvijas Universitātes, krievu valodas un literatūras asociācijas pārstāvji, skolotāji. Lilija Livmane bija izvēlējusies «zvaigžņu stundu» un neitrālu tēmu — gadalaiks, kalendārs. Rajona metodiskā apvienība un Preiļu 1. pamatskolas administrācija ir atļāvusi reizi nedēļā 5.-7. klasēs vadīt šīs specifiskās stundas. «Zvaigžņu» stunda ir valodas apguve ar valodas spēlēm. Skolotāja Lilija Livmane vairāku gadu laikā «zvaigžņu» stundām pašas sagatavotos materiālus ir apkopojusi grāmatā, kas drīz nāks klajā. Tā būs izmantojama no pirmā līdz trešajam apmācības gadam, neatkarīgi no tā, kādā vecumā — trešajā vai piektajā klasē — uzsāka krievu valodas mācīšanos.

«Bērni visur vienādi,» stundu Āgenskalna ģimnāzijas 7. klasē atceras skolotāja Lilija Livmane. «Viņiem ļoti patīk spēles, sacensības moments stundā, viņi centās savākt pēc iespējas vairāk punktu. Atceros meiteni, vārdā Kristīni. Viņa savāca visus iespējamus septiņpadsmit punktus. Tas nozīmē — septiņpadsmit pareizas atbildes

● Preiļu 1. pamatskolas skolotāja Lilija Livmane uzvarēja konkursā «Labākais krievu valodas un literatūras skolotājs» un piedalījās pieņemšanā Krievijas Federācijas vēstniecībā Rīgā.

stundas laikā. Nebija neviena skolēna, kas paliktu bez punktiem.»

Pēc stundas notika konference, kurā skolotāji bija jāiztur jautājumu «krustuzgāji», šeit viņa pastāstīja arī par savu darbu pie grāmatas, un tūdaļ no universitātes pasniedzēju vidus atradās speciāliste, kas uzņemas grāmatu recenzēt.

Skolotājas vadītā stunda tika augstu novērtēta, un viņu uzaicināja uz Krievijas vēstniecību, kur notika konkursa rezultātu apkopošana. Konkurss bija sadalīts četrās daļās: krievu valoda sākumskolā; krievu valoda pamatskolā; krievu literatūra skolās; krievu valoda kā svešvaloda. Kopā no teikti deviņi uzvarētāji. Savā grupā «Krievu valoda kā svešvaloda» uzvarētājas Goda rakstu saņēma Lilija Livmane un kāda Rīgas skolotāja. Nominācijā «Krievu valoda sākumskolā» uzvarētājas gods pienācās arī Vasilisai Belousovai no Līvānu 2. vidusskolas. Klātesošos labākos skolotājus sveica Krievijas vēstnieks Aleksandrs Udalčovs, kurš pateicās skolām, kas deva iespēju vadīt stundas svešiem skolotājiem.

«Ļoti retu reizi skolotājam ir iespējas tikt uzņemtam šādos apstākļos, kaut uz brīdi izjust augstākās sabiedrības dzīvi,» pēc atgriešanās teica Lilija Livmane.

L.Rancāne
J.Livmanes foto

Kā iestāties vidusskolā

■ Devīto klašu beidzēji kārto eksāmenus, šūnina atvadu balles tērpus, bet priecīgajām izlaiduma rūpēm pāri stāv jautājums — ko darīt tālāk? Vidusskola vai arodskola? Ja vidusskola, tad — kur un kāda?

Maija Kručiņa, Līvānu 1. vidusskolas direktore:

— Plānojam uzņemt 62 audzēkņus. Dokumentus vidusskolā var iesniegt skolēni, kuriem gada un eksāmenu atzīmju izrakstā ir 4 balles un vairāk, vidējā atzīme gadā ir piecas balles un augstāk. Skolēnus, kuriem gada un eksāmenu atzīmju izrakstā ir septiņas balles un augstāk, uzņemam bez iestājpārbaudījumiem. Profilkursu var izvēlēties, ja attiecīgajā mācību priekšmetā ir sešas balles un augstāk.

Iestājpārbaudījumi paredzēti šādi: dabaszinību izvēles programmā — matemātika; svešvalodā — ja izvēlas profilkursu. Sociālzinību izvēles programmā — vēsture; svešvalodā, ja izvēlas profilkursu. Valodu izvēles programmā — pārbaudījums svešvalodā (angļu vai vācu). Skolēniem jābūt gataviem motivēti atbildēt uz jebkuru komisijas uzdoto jautājumu par izglītības programmas izvēli. Krievu mācībuvalodas skolu skolēniem paredzēts kombinētais pārbaudījums latviešu valodā.

Jānis Eglītis, Preiļu Valsts ģimnāzijas direktors:

— Preiļu Valsts ģimnāzija uzņems apmēram 100 audzēkņus šādās programmās: humanitārā, komerciālā, matemātikas un dabaszinātņu, vispārīgā. 26. jūnijā iestājpārbaudījums latviešu valodā (domraksts), 27. jūnijā — matemātikā (rakstiski). Vēra tiks ņemti arī olimpiāžu rezultāti. Cittaute skolu absolventiem paredzēta zināšanu pārbaude valsts valodā. Ģimnāzija piedāvā arī kopmītni.

Ivans Grigorjevs, Līvānu 2. vidusskolas direktors:

— Uzņemsim divas desmitās klases apmēram 40 skolēnu. Viena eksaktā, otra — humanitārā klase. Uzņemšana notiks bez iestājek sāmeņiem, vērtējot atestāta atzīmes konkursa kārtībā. Mūsu skolas vidusskolas klases galvenokārt iestājas pašu 9. klases absolventi.

Vladislavs Sprinģis, Rudzātu vidusskolas direktors:

— 1997./98. mācību gadā piedāvājam apgūt šādas mācību programmas: vispārīgā, lauksaimniecības. Vispārīgās programmas mērķis — sagatavoties studijām augstskolā, vispārējās vidējās izglītības iegūšanai. Šī novirziena mācību plānā paredzēti šādi obligātie mācību priekšmeti: latviešu valoda, literatūra, matemātika, vēsture, pirmā svešvaloda, fiziskā audzināšana, informātika, ģeogrāfija, otrā svešvaloda, biznesa ekonomiskie pamati. Jāizvēlas viens priekšmets: fizika, ķīmija, bioloģija, dabas zinības, kā arī vēl divi priekšmeti no šādiem: filozofija, mūzika, mākslinieciskā pašdarbība, vizuālā māksla, politika un tiesības, ētika, veselības mācība.

Lauksaimniecības programmas mērķis — vispārējā vidējā izglītība, sagatavojot darbam

zemnieku saimniecībā. Programmas mācību plānā paredzēta latviešu valoda un literatūra, matemātika, vēsture, svešvaloda, fiziskā audzināšana, mājsaimniecība, informātika, tehniskā grafika, biznesa ekonomiskie pamati, veselības mācība, politika un tiesības, ētika, dabas zinības, mūzika.

Feoktists Pušņakovs, Aglonas vidusskolas direktors:

— Mūsu skola uzņems divas klases. Plānojam humanitārā, eksaktā un praktiskā novirziena programmas. Notiks iestājpārbaudījums svešvalodā (angļu, vācu vai krievu valodā) gan rakstiski, gan vārdos. Ir speciāla komisija, kas gatavo eksāmenus. Šāds eksāmens notika arī pagājušā gadā, tas sevi attaisnoja. Pirmo kārtu uzņemsim uzreiz pēc devīto klašu izlaidumiem, otrā uzņemšanas kārtā paredzēta augusta beigās.

Romāns Petrovs, Riebiņu vidusskolas direktors:

— Šogad tiek atvērta latviešu vidusskola, 10. klasē uzņemsim vismaz divpadsmit skolēnus. Uzņemšana notiks pēc pārrunām ar skolēnu. Iestājek sāmeņi nav paredzēti. Skolā būs jauna datoru klase, divpadsmitās klases beidzējiem garantējam vismaz B kategorijas autovadītāju tiesības, ir iespēja iegūt arī traktora, motocikla vadīšanas tiesības. Meitenēm būs iespēja iegūt saimniecības kategoriju.

Anita Vīlcāne, Vārkavas vidusskolas direktore:

— Uzņemšana 10. klasē sāksies tūlīt pēc 9. klases eksāmeņiem, turpināsies visu vasaru. Iestājpārbaudījumi nav paredzēti, uzņemšana atestātu konkursa kārtībā. Uzņemam vienu klasi, atbilstoši audzēkņu vēlmēm tiks izveidots humanitārais un eksaktais novirziens. Ir iespēja padziļināti apgūt profilkursus: bioloģija, latviešu literatūra, matemātika, vēsture. Ja vismaz pieci skolēni izteic vēlēšanos, varam piedāvāt profilkursus arī pārējos interesējošos priekšmetos.

Guntars Ratenieks, Aglonas internātģimnāzijas direktora vietnieks audzināšanas darbā:

— Uzņemšana bez ierobežojumiem. Iestājek sāmeņi latviešu pamatskolu absolventiem nav paredzēti, priekšnoteikums — atestāta nedrīkst būt nesekmīgas atzīmes (1, 2, 3 balles). Mācību laikā, ja atzīme gadā ir nesekmīga, audzēknis tiek atskaitīts. Cittaute mācību valodu skolu absolventiem latviešu valodas zināšanu pārbaude 19. jūnijā. Audzēkņiem piedāvājam humanitāro, eksakto un lietišķo novirzienu.

Inna Stepanova, Preiļu 2. vidusskolas direktora vietniece mācību un audzināšanas darbā:

— Mācības 10. klasē parasti turpina mūsu pašu skolas devīto klašu absolventi. Uzņemsim vienu klasi, apmēram 20 skolēnus. Iestājpārbaudījumi nav paredzēti. Lai uzņemtu vidusskolā, nedrīkst būt neapmierinošs uzvedības novērtējums. Paredzēti vairāki profilkursi — vācu valodā, valsts valodā. Esam nolēmuši papildus mācīt latviešu valodu un literatūru.

L.Rancāne

Mazais brīnums — «Mēs paši»

Neviens netic, ka Turku pagasta bērnu popgrupu «Mēs paši» vada paši bērni — Līvānu 1. vidusskolas 7. klases skolniece Vineta Elksne, kura šogad beidza arī mūzikas skolu, un viņas brālis Māris, kurš mūzikas skolu absolvējis pagājušā gadā. Mūziku mācās arī vairāki grupas bērni. Visjaunākā grupas dalībniece ir četrgadniece Anna Bogdanova — ļoti jauka, interesanta meitenīte, pārējie dalībnieki līdz pat 7. klasei. Grupas bērniem ļoti patīk ansamblis «Dzeguzīte» un «Fledermauši», bet kādam no lielajiem, pieaugušajiem mūziķiem viņi līdzināties nevēlas.

Viss labākais rodas nejauši, un šoreiz bijis tā, kā stāsta Turku pagasta kultūras dzīves vadītāja Terēzija Rubene: «Gribējām dibināt bērnu popgrupu, sameklējām arī vadītāju Aleksandru Voino, bet viņš iestājās augstskolā. «Virsū nāca» bērības svētki, un mēs nezinājām, ko darīt. Biju dzirdējusi, kā dzied Vineta un Māris, un palūdzu viņus, lai pamāca bērnus svētku priekšnesumam. Bērniem iepatikās, un viņi prasīja, vai Vineta vēl ko mācīs? Tā tas sākās. Ar mazajiem bērniem bija tas pats — sākumā gribējām organizēt estētiskas pulciņu, sanāca bērni, Vineta ar viņiem padziedāja, un vēlāk bērni vairs tikai dziedāt gribēja. Popgrupa kā tāda publikai sevi pieteica pagājušā gadā Ligo svētkos, arī svētku ballī torēz spēlēja Vineta un Māris kopā ar savu vectēvu Jāni Cauni. Liels prieks par šiem svētkiem bija popgrupas mazajiem bērniem,

jo viņiem pina vainagus. Tagad bērni satiekas pagalmā un prasa, vai šogad atkal ligos?..»

Kopš pagājušajiem Jāņiem grupa «Mēs paši» dziedājusi Līvānu bērnu un jauniešu centrā, konkursā «Do, re, mi» Rēzeknē, Preiļu rajona dienās Rīgā, Anonīmo alkoholiķu klubā, Rudzātu pagastā skolā, Aizkalnes pagastā, pagastu dienās Preiļos un visos svētkos Turku pagastā.

Pēdējā laikā grupa gatavojās Latgales TV mūzikas festivālam, kur dziedās Māra Elksne dziesmas «Latgale» un «Uz redzēšanos». Pieteikumam fonogrammu bērniem ierakstīt palīdzēja mūziķis Atis Auzāns, kuram arī grupa ļoti iepatikusies.

Grupai vadītājam Vinetai ir neapšaubāms pedagoga talants. «Viņa mēģinājumos pret bērniem ir stingra, bet tai pat laikā viņa viņus «vāc», palīdz, mazākos ģērbj, čubina, viņai ir liela atbildības izjūta,» stāsta Terēzija Rubene. «Vineta ar bērniem katru dziesmiņu noti noti līdzī dzied, un tas paņem lielu daļu enerģijas. Mēs par to jau sākam apstāties.»

Vineta ļoti patīk arī grupas bērniem, jo «viņa ir kustīga, gudra un skaista (...), skaisti dzied un labi māca (...), ja ko nepareizi izdarām, viņa paskaidro, kā jādara (...), ļoti laba skolotāja (...), ar Vinetu strādāt ir interesanti». Terēzija stāstīja arī tādu gadījumu, ka mazie grupas puikas pagalmā sasaukuši sapulci un visi kopā nolēmuši Vinetai samīlēties.

Patī Vineta Līvānu 1. vidusskolā dzied arī

● Pirmajā rindā (no kreisās) Anna Bogdanova, Guna Pūcite, Aleksejs Havrovs, Genādijs Havrovs, Aiva Smelcere, otrajā rindā Daiga Pūcite, Līga Geduša, Vineta Elksne, Ina Jakovļeva, Svetlana Bogdanova, Ieva Smelcere, Aivis Markots. Grupā dzied arī Anta Bronka. Māris noslēpies skatuves dziļumā.

Foto no grupas arhīva

5.-9. klašu kori, un mūzikas skolotāja Ilona Balaško Vinetu raksturo kā ļoti talantīgu un arī kā labu improvizētāju. Skolā ir trīs meitenes — Vineta, Kristīne Kārkle un Elza Zute, kuras arī nekad neatsaka koncertos spēlēt pavadijumus.

Bet ko domā Vineta par saviem audzēkņiem? «Man viņi ir ļoti mīļi, es pat brīnos, ka viņi mani tā klausas. Cenšos strādāt tā, lai viņus neaizvainotu. Bērni mēģinājumos vārdus, melodiju apgūst ļoti ātri, nekādi mākslinieciskie vingrinājumi viņiem nav par

grūtu. Kopā ar viņiem mēs katrai dziesmai izdomājam kustības un tagad mēģinām dziedāt arī angļu valodā. Mans brālis Māris ir mūsu koncertmeistars, arī dziesmas aranžējam kopā ar viņu.»

Pēc 9. klases Vineta ir nolēmusi mācīties Daugavpils Mūzikas koledžā, un lai arī lielie pieaugušie viņai saka, ka pie koledžas izglītības vien apstāties nevajag, Vineta ļoti vēlas kļūt mūzikas skolotāja. Bet šobrīd viņi ir visi kopā — «Mēs paši».

Daina Kursīte

Nācijas karogs ziedoņa nakti

■ Līvānieši šodien jau otro reizi svin savas pilsētas svētkus. Aprīlī 71. gadskārta, kopš Saeima lēma par pilsētas statusa piešķiršanu Līvānu miestam. 1927. gada 7. jūnijā šo dokumentu Rīgā parakstīja Latvijas valsts pirmais prezidents Jānis Čakste. (Šajā pat dienā par pilsētām kļuva vēl divi Latvijas miesti — Madona un Ainaži.)

Līvānu vēsturē ir vairāki izcili notikumi, par kuriem padomju laikā presē nedrīkstēja rakstīt. Turpmāk — īsumā par diviem: par Līvānu Valsts komercskolas (LVK) karoga svētkiem 1940. gadā un šīs skolas varoņveikumu, paceļot Līvānu domināntē nācijas sarkanbaltsarkano karogu — Staļina tirānijas tumšākajā laikā, kad pilsētā no apkārtnes veda cīņā kritušos mežabrāļus...

1940. gada 15. maijā centrālais notikums Līvānos bija *Līvānu Valsts komercskolas karoga svētki*. (Tā bija izlēmūšas pilsētas un Līvānu pagasta pašvaldības.)

Karogam skici zīmēja mākslinieks V. Krūmiņš, bet no zaļa un dzeltena zīda auduma to darināja daiļamatniece N. Silīņa. Viņa karogā iešuva devīzi, ko bija izraudzījušies komercskolas skolotāji un audzēkņi — *«Kvēlošas sirdis zinātnei — vienotu darbu Latvijai!»*

(Pēc 17 dienām skolas zālē, kur bija ienests šis karogs, līvāniešus uzrunāja Valsts prezidents Dr. Kārlis Ulmanis. Kopā ar jaunatni arī viņš dziedājis «Dievs, svētī Latviju!». Kā tas noticis — to apraksta toreiz prezidenta iemīļotais «Brīvās Zemes» žurnālists K. Karulis, kas viņu pavadīja braucienā pa Augšzemgali un Latgali. Rakstītājs tagad ir ZA Goda loceklis, vairāku monogrāfiju autors.)

LVK zaļi dzelteno karogu iesvētīja Preiļu, Līvānu un Kalupes draudžu mācītājs E. Spēkmanis. Komercskolas direktoram A. Gaujam to pēc iesvētīšanas pasniedza Līvānu pilsētas vecākais Jānis Zvanītājs.

1944. gada rudenī, tāpat kā pārējās 11 komercskolas Latvijā, arī Līvānu Valsts komercskolu pārveidoja par Ekonomisko tehnikumu. Pedagoģi sākumā bija vairāki bijušās komercskolas absolventi. Līvānu Ekonomiskā tehnikuma (LET) jaunatne savu priekšteču komersantu tradīcijas godam turpināja. Vairāki audzēkņi pēc kara aktīvi piedalījās nacionālās pretošanās kustībā (Aina Bičole, Adolfs Birzāks, Andrejs Boks, Augusts Miļts un citi). LET audzēkņi nebrīvē gados izdeva arī savus skolas literāros žurnālus: «Ezerzemi» (lēgāli) un «Daugavas Vanags» (nelegāli). Pilsētā tika izplatītas «Latvijas tēvijas sargu (partizānu) apvienības» skrej-

lapiņas. Apvienību vadīja prāvests Antons Juhņevičs (Līvānu pagasta Vanagu ciemā).

Lielu garaspēku un bezbailību LET jaunieši parādīja kādā akcijā 1946. gada maija naktī. Viņi mūsu nācijas karogu uzvilka pašā Līvānu centrā — pie tautas nama un pagasta izpildkomitejas ēkas priekšu pudurīti. To veica Juris Vaskinovičs, Adolfs Birzāks un Andrejs Boks. (Idejas autors — 1946. gada LET absolvents A. Birzāks ir piedalījies arī sarkanbaltsarkanā karoga uzvilšanā Rīgā — 1948. gada 18. novembrī. Viņš toreiz bija LVU Ekonomiskās fakultātes III kursa students.)

Izdošanā ir sagatavota skolas absolventu un skolotāju atmiņu grāmata «Līvānu jaunatne XX gadsimta vētrās», kur drosmīgo zēnu veikums 1946. gada 15. maija naktī plašāk aprakstīts. Notikums risinājās šādi: naktī no Boka mājas (Rīgas ielā) zēni karogu aiznesa līdz uzkalniņam. Grūtāko paveica skolas labākais sportists J. Vaskinovičs. (50. gados viņš beidza neklātienē Fiziskās kultūras institūtu.) Juris rūpās augstākajā priedē. Kad sasniedza pirmo zaru, karogu viņam pasniedza Andrejs, pats ierokot pie priekšes stieplīti — «mīnas» imitāciju un piestiprinot uzrakstu «Mīnēts!!!».

No rīta zēni ieradās skolā, kur savīļņojumā uz saulstaros mirdzošo, LET meiteņu darināto sarkanbaltsarkano karogu raudzījās ap 120 audzēkņi un skolotāji.

Karavīri sapieri «mīnu», protams, neatrada. Varavīri karogu no priekšes noņēmuši tikai 15. maija pēcpusdienā...

Karoga pacelšana 1946. gada ziedoņa naktī ir viena no Latgales jaunatnes drosmīgākajām akcijām staļinisma laikā, jo tā notika pēc tam, kad apriņķa avīzē «Latgolas Taisneība» bija publicēts NKVD komissāra uzsaukums brīdinājums nelegālistiem, kas beidzās ar vārdiem: «Brīdinu bandu dalībniekus un citus nelegālistus, — ja viņi neapdomāties un nenāks pie padomju varas ar nožēlošanu, tos gaida viens gals — iznīcināšana bez žēlastības.»

Bez bailīgā Līvānu zēni prata ne vien drosmīgi rīkoties, bet arī saglabāt dzīvības, sagaidot Atmodu.

1988. gada 23. decembrī Līvānu tautfrontieši nācijas karogu pacēla pilsētas domināntē turpat, kur drosminieki 1946. gadā... Priekš sen jau uzkalniņā nozāģētas. Tagad tur paceļas augstais ūdenstornis — ap 100 soļi no bijušās komercskolas galvenās ēkas, tuvu Līvānu vecākajai sabiedriskajai ēkai — bijušajam Biedrību (Tautas) namam.

Pēteris Vilcāns,
žurnālists

Skolu sistēma Latvijā no 1920. līdz 1940. gadam

Latvijā, tāpat kā citur, darbojās vispārīzglītojošas skolas un arodskolas. Bez maksas sākumskola bija sešklasīgā pamatskola ar septiņgadīgu mācību kursu: sagatavošanas klase, pirmās pakāpes pamatskola un otrās pakāpes pamatskola, t.i., 5. un 6. klase.

Pirmskolā un pirmās četras klases vienmēr mācību gadu sāka 1. oktobrī, bet vecākās klasēs 1. septembrī. Parasti oktobra sākumā vecākajām klasēm bija vienas nedēļas brīvlaiks, tā saucamā kartupeļu nedēļa. Liecības izsniedz 3 reizes gadā: pirms Ziemassvētkiem, pirms Lieldienām un mācību gada beigās. Ziemassvētku un Lieldienu brīvlaiki ilga divas nedēļas. Vācu valoda pamatskolās tika mācīta, sākot ar 2. klasi, bet, sākot ar 5. klasi, arī krievu valoda. Pēc 1934. gada krievu valodu vairs nemācīja. Sešklasīgo pamatskolu beidzot, notika gala eksāmeni trijos priekšmetos.

Mazāk spējīgie pie eksāmeniem netika pielaisti un viņiem izsniedza pamatskolas beigšanas apliecības bez tiesībām iestāties vidusskolās. Viņi varēja turpināt izglītību tikai zemākajās arodskolās. Eksāmenus sekmīgi izturējušie absolventi saņēma tāda paša veida apliecību — tikai ar ierakstu, ka tā dod tiesības iestāties vidusskolās.

Nākošais vispārīzglītojošo skolu posms bija ģimnāzija. Latvijā pastāvēja trīs ģimnāzijas tipi: reālā, humanitārā un klasiskā. Reālģimnāzijas bija līdzīgas padomju laika vidusskolām un tajās netika mācīta latīņu valoda. Tās absolventi nevarēja iestāties tajās augstskolas fakultātēs, kur tā tika prasīta: filoloģijas, teoloģijas, medicīnas, farmācijas, juridiskajā. Humanitāro ģimnāziju absolventi varēja iestāties visās augstskolas fakultātēs, jo

šajās ģimnāzijās bez divām jaunajām valodām mācīja arī latīņu valodu. Klasiskās ģimnāzijas darbojās tikai Rīgā, Jelgavā un 1933. gadā arī Aglonas ģimnāzijā tika atvērta klasiskā nodaļa. Klasiskajās ģimnāzijās bija divas sagatavošanas klases un tajās uzņēma četrtāsīgo pamatskolu beigušos. Šajās ģimnāzijās vislielākā vērtība tika pievērsta klasiskajām valodām. Latīņu valodā visās klasēs bija sešas stundas nedēļā un vēl mācīja grieķu valodu.

Līdz 1934. gadam bija četrgadīgs ģimnāziju kurss, bet pēc apvērsuma to par gadu pagarināja, un klašu numerāciju skaitīja atpakaļejošā kārtībā. Pirmo klasi sauca par piekto, otro par ceturto... Ģimnāzijas bija diezgan liela mācību maksa, bet trūcīgākajiem un sekmīgākajiem tā tika samazināta.

Arodskolās dalījās vidējās un zemākajās. Pie vidējām arodskolām piederēja tehnikumi, lauksaimniecības vidusskolas, komercskolas un skolotāju institūti. Arī vidējo arodskolu absolventi varēja iestāties to augstskolu fakultātēs, kur netika prasīta latīņu valoda.

Pie zemākajām arodskolām piederēja viengadīgas mājturības un lopkopības skolas, divgadīgās lauksaimniecības skolas un trīsgadīgās dažāda profila arodskolas. Visās arodskolās mācības maksa bija daudz zemāka nekā ģimnāzijā, bet to beidzējiem bija iespēja apgūt specialitāti.

Sevišķi liels konkurss bija iestājoties skolotāju institūtos, jo tur uzņēma tikai muzikāli apdāvinātos. To absolventi bija spējīgi mācīt visus pamatskolas priekšmetus. Skolotāju institūta kurss bija piecīgadīgs, bet pēc 1934. gada sešīgadīgs.

Pēc 1940. gada skolu sistēma izmainījās.

D. Jermolovičs

KST UN KRIEVIJAS TV PROGRAMMA

Sestdiena, 7. jūnijs

Krievijas sabiedriskā TV

9.00 Ziņas. 9.10 Vārds mācītājam. 9.30 Rīta pasts. 10.05 Kalambūrs. 10.35 Padomi kulinārijā. 10.55 Tretjakova galerijas atgriešanās. 11.20 Ar ticību, cerību un mīlestību. 12.45 Braucam! 13.25 Acimredzamais — neticamais. 14.00 Ziņas. 14.20 Multiplikācijas filmas. 15.10 Amerika un M. Taratuta. 15.40 Dzīvnieku pasaulē. 16.15 Vēstures rītenis. 17.00 Ziņas. 17.20 Teniss. 17.50 Tabors aiziet debesīs. Mākslas filma. 20.00 Laiks. 20.55 Lēdija — boss. Seriāls. 21.50 Kas? Kur? Kad? 23.00 Teniss.

Krievijas TV

9.30 Dzīvnieku pasaulē. 10.00 Vēstis. 10.15 Gribu kļūt par mākslinieku. 10.55 Romances '97. 11.00 NBA meistarsacīkstes basketbolā. 12.00 Anonīmie sarunu biedri. 12.30 Mūsu dārz. 13.00 Vēstis par... 13.25 Cienījams cilvēks. 3. sērija. 14.25 Karaoke krieviski. 14.55 Dubultportrets. 15.20 Bezgalīgs ceļojums. 15.50 Lielā teātra lēdija. 16.45 Futbols bez robežām. 17.15 Teleskops. 17.55 Sestdienas vakars ar... 19.00 Vēstis. 19.35 Esmu pats sev režisors. 20.10 Sapņi pagalmos. Mākslas filma. 22.10 Patiesības mirklis. 23.05 Reportieris. 23.20 Programma A.

Svētdiena, 8. jūnijs

Krievijas sabiedriskā TV

6.55 Noslēpumainais atradums. Mākslas filma. 8.10 Multiplikācijas filmas. 9.00 Ziņas. 9.10 D. Krilova piezīmes. 9.30 Kamēr visi ir mājās. 10.10 Rīta zvaigzne. 11.00 Kalpoju Krievijai! 11.30 Spēlējiet, harmonikas! 12.00 Lauku stunda. 12.25 Kusto komandas zemūdens odiseja. 13.25 Smieklu panorāma. 14.00 Ziņas. 14.15 Aicinājums klausīties mūziku. 14.45 Ceļotāju klubs. 15.35 Multiplikācijas filmas. 16.20 Teniss. 16.45 Viens pret vienu. 17.10 Futbola apskats. 17.50 Māja pie ceļa. Mākslas filma. 20.00 Laiks. 20.45 Lēdija — boss. Seriāls. 21.40 Jautro un atjautīgo klubs. 22.10 Teniss.

Krievijas TV

7.00 Rīta ekspresis. 7.55 Tirdzniecības nams. 8.10 Soltijs. 10. sērija. 8.35 Uzmanības centrā. 8.50 Labrīt! 9.30 Zvērests. 10.00 Vēstis. 10.15 Krievu loto. 10.55 Bez piecām minūtēm divpadsmit. 11.00 Grāmatu pasaule. 11.25 Cilvēks uz Zemes. 11.50 Kultūras dārz. 12.15 Skolotājs '97. 13.00 Vēstis. 13.20 Cienījams cilvēks. 4. sērija. 14.25 Multiplikācijas filma. 15.20 Reportāža par neko. 15.35 Izklaidējošs raidījums. 16.05 Visa pasaule. 16.45 Aktuāla tēma. 17.05 Brīnišķīgā pasaule. 17.25 L. klubs. 17.55 Ciemos pie skatītājiem. 18.10 Brīvu vietu nav. 18.40 Situācija. 19.00 Spogulis. 20.00 Futbols. Krievijas izlase — Izraēlas izlase. 21.50 K-2 piedāvā... 22.50 Pie Ksjušas. 23.05 Kinotāurs '97. 23.30 Pasaules pilsētu nakts dzīve. 24.00 Horoskopi.

Pirmdiena, 9. jūnijs

Krievijas sabiedriskā TV

5.00 Labrīt! 8.00 Ziņas. 8.15 Meitene, vārdā Liktenis. Seriāls. 9.00 Cilvēks un likums. 9.25 Brīnumu lauks. 10.20 Mājas bibliotēka. 10.30 Uzmini melodiju! 11.00 Ziņas. 11.15 Māja pie ceļa. Mākslas filma. 13.25 Futbola apskats. 14.00 Ziņas. 14.20 Multiplikācijas filma. 14.45 Maratons. 15. 15.05 Zvaigžņu stunda. 15.40 Harijs — sniega cilvēks. Seriāls. 16.10 Līdz 16 un... 16.35 Apkārt pasaulei. 17.00 Ziņas. 17.20 Meitene, vārdā Liktenis. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 Cilvēks

maskā. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.45 Poltergeista 2. Seriāls. 21.40 Sudrabotā bumba. 22.25 Nomale. Mākslas filma. 0.10 Ziņas.

Krievijas TV

6.00 Vēstis. 6.15 Labrīt! 7.00 Vēstis. 7.15 Labrīt! 8.05 Zeme-nīte. 8.35 Esmu pats sev režisors. 9.10 Santabarbara. 10.00 Vēstis. 10.15 Ziņas no Parlamenta. 10.45 Grafomāns. 11.00 Dāmas vizīte. 1. sērija. 12.15 Anonīmie sarunu biedri. 12.40 Retrošlāgeris. 12.55 Nekustamā īpašuma veikals. 13.00 Vēstis. 13.25 Klusā māja. 14.05 Ivanovs, Petrovs, Sidorovs un citi... 14.45 Animatēka. 15.10 Sarkanā grāmata. 15.25 Zemenīte. 16.00 Vēstis. 16.15 Pareizticīgo kalendārs. 16.20 Ziņas. 16.30 Jūras līcis. 16.55 Paskaties uz sevi! 17.05 Krievijas iedzīvotāji. 17.20 Pluss. 18.00 Santabarbara. 19.00 Vēstis. 19.35 Labvakar! 20.25 NBA meistarsacīkstes basketbolā. 22.00 Vēstis. 22.35 Dežurnodāja. 23.00 Ādama ābols. 23.45 Lūkojoties naktī.

Otrdiena, 10. jūnijs

Krievijas sabiedriskā TV

5.00 Labrīt! 8.00 Ziņas. 8.15 Meitene, vārdā Liktenis. 9.00 Cilvēks maskā. 9.40 Smieklu panorāma. 10.20 Mājas bibliotēka. 10.30 Uzmini melodiju! 11.00 Ziņas. 11.15 Jaunā Krievija. 7. sērija. 12.25 Kas? Kur? Kad? 14.00 Ziņas. 14.20 Multiplikācijas filma. 14.45 Jautrā kompānija. 14.55 Multiplikācijas tēlu pasaulē. 15.15 Kino brīnumainā pasaule. 15.40 Harijs — sniega cilvēks. 16.10 Līdz 16 un... 16.35 Apkārt pasaulei. 17.00 Ziņas. 17.10 Meitene, vārdā Liktenis. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.45 Netiesājams. Mākslas filma. 22.25 Dziesma '96. 23.10 Ziņas.

Krievijas TV

6.00 Vēstis. 6.15 Labrīt! 7.00 Vēstis. 7.15 Labrīt! 8.05 Zeme-nīte. 8.35 Karaoke krieviski. 9.10 Santabarbara. 10.00 Vēstis. 10.15 Pulss. 10.45 Grafomāns. 12.55 Nekustamā īpašuma veikals. 13.00 Vēstis. 13.25 V. Slavinskis. Glezna. Izrāde. 14.05 Ivanovs, Petrovs, Sidorovs un citi... 14.45 Dzīvesveids. 15.10 Sarkanā grāmata. 15.25 Zeme-nīte. 16.00 Vēstis. 16.15 Pareizticīgo kalendārs. 16.20 Ziņas. 16.30 Jūras līcis. 16.55 Paskaties uz sevi! 17.05 Krievijas iedzīvotāji. 17.20 Jaunais Piektais rītenis. 18.00 Santabarbara. 19.00 Vēstis. 19.35 Labvakar! 20.30 Viens un neapbrūnots. Mākslas filma. 22.00 Vēstis. 22.35 Kinotāurs '97. 22.50 Patiesības mirklis. 23.15 Karstais desmitnieks. 0.15 Lūkojoties naktī.

Trešdiena, 11. jūnijs

Krievijas sabiedriskā TV

5.00 Labrīt! 8.00 Ziņas. 8.15 Meitene, vārdā Liktenis. 9.00 Tēma. 9.45 Dzīvnieku pasaulē. 10.20 Mājas bibliotēka. 10.30 Uzmini melodiju! 11.00 Ziņas. 11.15 Jaunā Krievija. 8. un 9. sērija. 14.00 Ziņas. 14.20 Multiplikācijas filma. 14.45 Kaktuss un K. 14.55 Muzikāls raidījums. 15.15 Dzungļu aicinājums. 15.40 Harijs — sniega cilvēks. 16.10 Līdz 16 un... 16.35 Apkārt pasaulei. 17.00 Ziņas. 17.20 Meitene, vārdā Liktenis. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.30 Multiplikācijas filma. 18.50 Futbols. 20.00 Laiks. 20.45 Melnais kvadrāts. Mākslas filma. 23.00 Pārsteigums Allai Borisovnai.

Krievijas TV

6.00 Vēstis. 6.15 Labrīt! 7.00 Vēstis. 7.15 Labrīt! 8.05 Zeme-nīte. 8.35 L. klubs. 9.05 Gadijums ar metranpāžu. Mākslas filma. 9.45 Multiplikācijas filma. 10.00

Vēstis. 10.15 Jaunais Piektais rītenis. 10.45 Grafomāns. 11.00 Dāmas vizīte. 2. sērija. 12.15 Kultūras dārz. 12.40 Retrošlāgeris. 12.55 Nekustamā īpašuma veikals. 13.00 Vēstis. 13.25 Balerīna Černobrovkina. 13.50 Nou hau. 14.05 Ivanovs, Petrovs, Sidorovs un citi... 14.45 Parlamentārietis. 15.10 Jūsu tiesības. 15.25 Zemenīte. 16.00 Vēstis. 16.15 Pareizticīgo kalendārs. 16.20 Ziņas. 16.30 Jūras līcis. 16.55 Paskaties uz sevi! 17.05 Krievijas iedzīvotāji. 17.20 Cilvēki. Nauda. Dzīve. 17.55 Futbols. 19.00 Vēstis. 19.35 Labvakar! 20.25 Koncerts. 22.00 Vēstis. 22.35 Karaliskā loža. 23.15 Kafējīca Oblomovs. 23.55 Lūkojoties naktī.

Ceturtdiena, 12. jūnijs

Krievijas sabiedriskā TV

6.00 Labrīt! 9.00 Ziņas. 9.15 Tabakas kapteinis. Mākslas filma. 10.40 Spēlējiet, harmonikas! 11.10 Vasilijs Buslajevs. Mākslas filma. 12.40 Lielās mājas mazās komēdijas. Filmizrāde. 15.45 Multiplikācijas filma. 16.50 Laimīgs gadījums. 17.50 Aleksandrs Nevskis. Mākslas filma. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.45 Jautro un atjautīgo klubs '97. 22.50 Ziņas. 23.00 Krievu brāļi. Mākslas filma.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.25 Jūras līcis. 7.50 Karalis Alnis. Mākslas filma. 9.05 Krievijas iedzīvotāji. 9.20 Romances '97. 10.00 Neesošais notiek... 10.40 NBA meistarsacīkstes basketbolā. 11.50 Ansambļa Berjozka koncerts. 12.30 Televīzijas programmu festivāls. 13.00 Vēstis. 13.20 Skūpstis. Mākslas filma. 14.30 Krievijas dziesma. 15.25 Neatkarība. 15.55 Viss būs labi, kā jūs gribējat! Mākslas filma. 16.35 Kvartets. 17.30 Vīrietis un sieviete. 19.00 Vēstis. 19.35 Trīs papeles efeju ielā. Mākslas filma. 21.05 Kristāla Turandota. 22.15 Bravo, Slava! 23.25 Kinotāurs '97. 23.40 Brīvā klase. 0.05 Viena uz miljons. Mākslas filma.

Piektdiena, 13. jūnijs

Krievijas sabiedriskā TV

7.00 Robinsona Krūzo dzīve un brīnumainie piedzīvojumi. Mākslas filma. 8.30 Multiplikācijas filma. 9.00 Ziņas. 9.10 Vārds mācītājam. 9.30 Rīta pasts. 10.05 Ceļotāju klubs. 10.25 Padomi kulinārijā. 10.45 Tretjakova galerijas atgriešanās. 11.10 Vecā vadevija. Mākslas filma. 12.20 Kusto komandas zemūdens odiseja. 13.20 Smieklu panorāma. 14.00 Ziņas. 14.20 Acimredzamais — neticamais. 14.50 Amerika un M. Taratuta. 15.20 Multiplikācijas filma. 16.00 Vēstures rītenis. 16.45 Ceļotāju klubs. 17.40 Sarkanais ierbenājs. Mākslas filma. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.40 Kad mēs vēlreiz tiksimies. Mākslas filma. 1. sērija. 21.45 Dziesma '97. 22.30 Ziņas. 22.45 Pazaudētā paradīze. Mākslas filma.

Krievijas TV

7.00 Rīta ekspresis. 7.55 Tirdzniecības nams. 8.10 Soltijs. 11. sērija. 8.30 Uz Jaunatnes teātra salas. 9.00 Labrīt! 9.45 Uzmanības centrā. 10.00 Vēstis. 10.15 Zvērests. 10.40 Grāmatu pasaule. 11.10 Dzied aktieri. 11.35 Cilvēks uz Zemes. 12.00 Kultūras dārz. 12.30 21. kabinets. 13.00 Vēstis. 13.25 Multiplikācijas filmas. 14.20 Karaoke krieviski. 14.50 Dubultportrets. 15.15 Tikšanās Vozdvizēnā. 16.15 Kinotāurs '97. 17.10 Tēva mājas. Mākslas filma. 1. 9.00 Vēstis. 19.35 Pilsētiņa. 20.10 Ģenji. Mākslas filma. 22.55 Voļebols. Krievijas izlase — Kubas izlase.

LATVIJĀ IK MĒNESI PAR 5000 PALIELINĀS VIEGLO AUTOMAŠĪNU SKAITS

RĪGA, 28. maijs. BNS. Vieglo automašīnu skaits Latvijā katru mēnesi palielinās ap tuveni par pieciem tūkstošiem, paziņoja satiksmes ministrs Vilis Krištopans.

Runājot konferencē «Transports un sakari valsts un tautas attīstībā», kuru organizē Latvijas inteliģences apvienība, ministrs pavēstīja, ka «tie ir skaitļi, kuri nav apgāzami».

«Ja mēs pieņemam, ka katrs maksā tikai 1000 latu un ne vairāk, tad mūsu nabadzīgā tauta iztērē mēnesī 5 miljonus latu par vieglajām automašīnām,» ironiski teica Krištopans. Līdz ar to samazinās sabiedriskā transporta pasažieru skaits un tā «ir milzu problēma», sacīja ministrs, piebilstot, ka to tomēr izdosies atrisināt.

KAFIJAS CENAS IR LIELĀKĀS KOPŠ 1977.GADA

ČIKĀGA, 29. maijs. BNS/AP. Kafijas cenas Ņujorkas izejvielu biržā atkal palielinājušas un pārsniegušas trīs dolārus par mārciņu. Tā ir lielākā kafijas cena kopš 1977. gada vidus.

Kafijas cenas palielinās jau kopš šā gada sākuma, jo nerimstas spekulācijas par gaidāmo kafijas neražu lielākajās audzētājvalstīs. Kafijas krājumi daudzās valstīs arī ir nebijuši zemi.

«Visi kafijas turgus dalībnieki šobrīd domā tikai par vienu — un tas ir iespējams sals Brazīlijā,» preseī teikusi analītiķe Judīte Džeinsa no «Merrill Lynch». Pēc viņas pārliecības, ja kafijas stādījumus patiešām nopietni būs apdraudējis sals, šīs baudvielas cena pasaulē turpinās palielināties.

Lēš, ka kafijas ražas šogad būs zemākas nekā parasti gan Brazīlijā, gan otrā lielākajā audzētājvalstī — Kolumbijā. Arī izredzes nākamā gada ražai nav labas, jo daudzi kafijas koki cietuši salā un plašajās lietugāzēs.

SPĀNIJĀ ATKLĀTA JAUNA CILVĒKU SUGA

MADRIDE, 29. maijs. BNS/REUTER. Spānijas zinātnieki ceturtdien paziņoja, ka 780 tūkstošu gadu senās fosilijās atklāta jauna cilvēku suga.

Iespējams, ka šī fosilija varētu būt visnāvēlākā līdz šim Eiropā zināmā.

«Mēs uzskatām, ka šī ir jauna suga un esam nosaukuši to par 'homo antecessor',» preses konferencē Madridē paziņoja Dabaszinātņu un dabas muzeja pārstāvis Hosē Marija Bermudešs de Kastro. «Tā ir suga, ko mēs uzskatām par mūsaiņu cilvēku un neandertāliešu kopējiem priekštečiem.»

CIETUMNIEKIEM ITĀLIJĀ PĪEEJAMS INTERNETS

MILĀNA (Itālija), BNS/REUTER. Kādā Itālijas cietumā tika izveidota starptautiskā datortīkla «Internet» lapa, kas nodrošina ieslodzītajiem virtuālu pieeju ārpusai.

Interneta lapa ir atklāta uz diviem gadiem. Projektā iesaistīts sociologs Antonio de Lillo sacīja, ka Interneta lapa Milānas Sanvitores cietumā ieslodzītajiem dos iespēju nosūtīt pa datortīklu prozu un dzeju, zīmējumus un pat muzikālas kompozīcijas.

Cietumnieki arī varēs saņemt informāciju no Interneta, bet pieeju tai ierobežos tehniskā uzraudzība cietumā.

KĀLIJS PAZEMINA ASINSSPIEDIENU

VAŠINGTONA, 27. maijs. BNS/AFP. Kālijs pazemina asinsspiedienu un to saturoši produkti lietotāji uzturā hipertensijas novēršanai un ārstēšanai, liecina publikācija medicīniskiem jautājumiem veltītajā amerikāņu izdevumā «The Journal of the American Medical Association».

«Kālijs izrādījies īpaši efektīvs pētījumos, kuru dalībnieki lielos daudzumos lietoja nātriju saturošus produktus,» apgalvo Tulanes universitātes veselības centra zinātnieki.

Zīle: minimālo algu varētu palielināt nākamgad

RĪGA, 29. maijs. BNS. Minimālā darba alga varētu tikt palielināta ne ātrāk kā nākamā gada sākumā, uzskata finanšu ministrs Roberts Zīle.

Tiekoties ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības un no budžeta finansēto iestāžu arodbiedrību pārstāvjiem Zīle sacījis, ka «mēs nevaram minimālās algas jautājumu skatīt atsevišķi no pārējām problēmām».

«Ir pilnīgi skaidri jāapzinās, ka vienlaikus jādomā par budžeta iestāžu rīcībā jau esošās naudas labāku izlietojumu. Konkrēti — jādomā arī par pedagogu,

medikū, kultūras darbinieku apmaksas sistēmas pilnveidošanu. Parāli konceptuāli jāskata arī jautājums par ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu, jo tas tieši skars ne tikai centrālā, bet arī pašvaldību budžetu ieņēmumus,» skaidrojis ministrs.

Pēc Zīles padomnieces Ivetas Bojāres BNS sniegtās informācijas, Finanšu ministrija ir apņēmusi, ka minimālās mēnešalgas palielināšanai līdz 50 latiem visās valsts un pašvaldību budžeta iestādēs vienlaicīgi un ar to saistītajiem izdevumiem sociālajai apdrošināšanai papild-

dus būtu nepieciešami vismaz 64,3 miljoni latu valsts pamatbudžeta un pašvaldību budžetu līdzekļi.

Novērtējot tikšanos ar arodbiedrību pārstāvjiem, Zīle teicis, ka «saruna bija konstruktīva un abpusēji lietderīga. Esam vienojušies līdzīga veida tikšanās rīkot vairāk vai mazāk regulāri, taču pieaicinot arī attiecīgo ministriju pārstāvjus.

Tieši atbilstošo nozaru ministri ir atbildīgi par labāku naudas izlietojumu, kas, vēlreiz uzsveru, ir tikpat svarīgs jautājums kā pietiekama finansējuma caursīšana, teiksim, nākamā gada budžetā».

SLUDINĀJUMI ◆ REKLĀMA

Š.g. 12. jūnijā Preiļu pilsētas poliklinikā pieņems pacientus LNS Surdotekniskās palīdzības centra speciālisti.

Zemnieku saimniecība pērk egles, priedes zāgbaļķus neierobežotā daudzumā. Garums 4,9 m un 7,4 m. Diametrs no 20 cm. Cena pēc vienošanās. Samaksa tūlītēja. Var izvest ar savu transportu. Tāl. 50349.

Valsts Lūznavas lauksaimniecības tehnikums (Maltas) uzņem audzēkņus 1997. g. šādās specialitātēs:

1. mājturība ar specializāciju ēdiena gatavošanā.
2. Mācību ilgums 4 gadi, darba profesijas — pavārs, konditors, B kategorijas autovadītājs;
3. arodā sekretāre.
4. Mācību ilgums 4 gadi, darba profesijas — mašīnrakstītāja, datoru operatore, B kategorijas autovadītāja;
5. arodā lauku mājamatnieks ar specializāciju metāldarbos.
6. Mācību ilgums 4 gadi, darba profesijas — A, C kategorijas traktortehnikas vadītājs, B kategorijas autovadītājs, atslēdznieks, skārdnieks, metinātājs, virpotājs;
7. lauksaimniecība ar specializāciju mehānizācijā.

Mācību ilgums 4 gadi, darba profesijas — A, B, C, D kategorijas traktortehnikas vadītājs, B, C kategorijas autovadītājs, remontatslēdznieks, tehnisko apkopju speciālists, metinātājs;

8. arodā celtnieks.

Mācību ilgums 3 gadi plus 1 gads vidējās izglītības iegūšanai, darba profesijas — betonētājs, mūrnieks, apmetējs vai namdaris, B kategorijas autovadītājs;

9. arodā būvgaldnieks — namdaris.

Mācību ilgums 3 gadi plus 1 gads vidējās izglītības iegūšanai, darba profesijas — būvgaldnieks, namdaris, B kategorijas autovadītājs.

Apmācība notiek latviešu un krievu valodā. Tehnikumā ir audzēkņu viesnīca, sporta nams, mācību saimniecība u.c.

Tehnikuma audzēkņi saņem valsts stipendiju, daļēji tiek kompensēti transporta izdevumi. Pusdienu vidējā izmaksa Ls 0,25.

Tehnikuma absolventi pēc 4 gadu mācībām var iestāties augstskolās.

Dokumenti jāiesniedz līdz 8. jūlijam. Vidusskolas absolventiem (otro kursu papildināšanai) dokumenti jāiesniedz līdz 20. augustam.

Adrese: Lūznavas pagasts, pasta Lūznava, Rēzeknes raj., LV-4627. Satiksme ar autobusu Rēzekne - Lūznava - Maltā vai Rēzekne - Lūznava. Tāl. 45370, 45481.

Preiļu GAR teritorijā Preiļos, Rīgas ielā 5 darbdienās no 8.00 līdz 17.00 darbojas autotransporta sašķidrinātās gāzes uzpildes punkts. Pastāv iespēja uzstādīt Krievijā ražotajām vieglajām automašīnām sašķidrinātās gāzes iekārtu. Tāl. 22880, 21563.

Pārsteigums!

Vasaras cenas

fotogrāfijām:

9 x 13,

Ls 0,10,

10 x 15, Ls 0,13.

Pie mums pirktais filmiņas attīstām bez maksas.

Mūsu adrese: Preiļos, Raiņa bulvārī 13 (poliklinikā). Tāl. 24675.

Pērk privatizācijas sertifikātus par visaugstākajām cenām Preiļos, Brīvības ielā 1, 1. stāvā katru darbdienā no 9 līdz 17, tel. 22700, un Līvānos, pasta ēkā 2. stāvā, tel. 42663. Strādājam arī sestdienās.

No š.g. 9. jūnija 2 nedēļu laikā varēsiet iegādāties «Elektrolux» sadzīves tehniku ar atlaidēm un 2 gadu garantiju. Apmaksas kvītis piedalīsies lielajā «Elektrolux» loterijā, balva - «Balingslov» virtuve! «Elektrolux» veikals atrodas Preiļos, Mehānizatoru ielā 2. Tāl. 21483.

Š.g. 13. jūnijā plkst. 10.00 Rutkovsku — Kažu kapsētā uzkopšanas talka. 15. jūnijā plkst. 15.00 kapusvētki. Rušonas pagasta padome

Latvijas Unibanka izsludina konkursu uz KRĀSLAVAS FILIĀLES PĀRVALDNIKA vietu

PRASĪBAS PRETENDENTIEM:

- augstākā izglītība (vēlams — ekonomista vai jurista)
- personāla vadības pieredze
- pieredze finanšu un uzņēmējdarbības jautājumos
- prasme strādāt ar datoru
- komunikabilitāte
- valodu zināšanas (krievu, vēlams — angļu vai vācu)

Pieteikumu vēstules un CV lūdzam iesniegt līdz 1997. gada 16. jūnijam Unibankas Personāla pārvaldē vai nosūtīt pa pastu.

 unibanka

A/s "Latvijas Unibanka"
Personāla pārvalde
Pils ielā 23, Rīgā, LV 1050
Tālrunis: 7215360

Firma «AVIN-SIA»
pārdod vairumā
degvielu A-76 un
dīzeļdegvielu. Iespējama piegāde.
Tāl. 21403.

Tautas dziedniece, psiholoģe Valentīna Kuļešova palīdzēs jums atbrīvoties no dažādām slimībām: ādas, piena dziedzeru, plaušu, sirds, kuņģa, aknu, vairogdziedzera u.c.; izvadīs akmeņus no nierēm, žults, urīnpūšļa; novērsīs lāstu, ļaunas acs ietekmi; palīdzēs atrisināt ģimenes problēmas; atbrīvos no stresa, trauksmes sajūtas, bailēm; veiks darbu ar fotogrāfiju; noņems alkohola ietekmi. Pieņems 10. jūnijā Preiļos, Raiņa bulvārī 24 (viesnīcas telpās) no plkst. 10.00. Uzziņas pa tālr. 8-241-21744.

Pārdod

ZIL vilcēju, 1988. g.; puspiekabi (7,5 m) vai maina pret T-25. Tāl. 46365;

IŽ-27-15, 1980. g. Tāl. 22938 vakaros;

Jawa-350. Tāl. 15336;

jaunus ledusskapjus, saldētavas. Piegāde, garantija 1 g. Tāl. 21268;

videomagnetofonu. Tāl. 33714;

zirga ratus. Tāl. 22064;

jaunus bišu stropus un šūnas, iespējama piegāde. Tāl. 33720 vakaros;

aitas. Tāl. 59282;

darba ķēvi Upmalas pag. «Šķīteros», Leons Vaivods;

ķēvi, 4 g. Preiļu pag. «Jaunsaimnieki», V.Leikučs; vai maina gadu vecu ērzelīti. Tāl. 50494;

zirgu un kūtsmēslus. Tāl. 24610 vakaros;

govu un grūsnu teli. Tāl. 23521;

govi. Tāl. 23831;

govi. Tāl. 50489;

2 g. vecu ērzelī. Tāl. 37573;

vai iznomā zemi 18 ha (5,4 ha meža) Moskvino sādā. Tāl. 32273;

māju ar saimniecības ēkām; siena presi K-454. Tāl. 59200;

garāžu «purva rajonā». Tāl. 22747.

Pērk

kartupeļus. Tāl. 24474.

Dažādi

2. jūnijā maršruta autobusā Rīga - Preiļi atstāto D.Liepiņas dokumentu atradēju par atlīdzību lūdz zvanīt 22439.

PAR LABĀKAJĀM CENĀM PĒRK UN PĀRDOD

SERTIFIKĀTUS

LOTERIJA

Pie mums pārdotās sertifikātu grāmatīņas reizi mēnesī piedalās izlozē, kur laimētāji atkārtoti saņem tādu naudas summu, kādu saņēma, sertifikātus pārdodot.

PREIĻU PILSĒTAS DOMĒ, TĀLR. 21075. LĪVĀNOS, STACIJAS 1 (BIJUŠAIS PAKALPOJUMU KOMBINĀTS), TĀLR. 44228.

Līvānos veic kopēšanas darbus. Pakalpojumu cena 3 - 4 santīmi. Tāl. 44228.